

AUSTRALSKE

Listy

IN AUSTRALIA POSTAGE PAID
IN AUSTRALIA POSTAGE PAID

AUSTRALSKÉ LISTY

Číslo 47 Červenec 1995

Print Post Approved \$ 2.60
PP 242296 / 00084



L. & G. Pergl

Česká Optická Firma



57 Pelham Street
CARLTON VIC. 3053
Tel: (03) 663 6242

All International Office Machines

Prodej a opravy nových a starších
"typewriters, photocopiers & faxes"
dílna a obchod: **390 BOTANY ROAD**
ALEXANDRIA,
N.S.W. 2015

Tel: **319 0648** nebo **214 7402**
Václav Novák: **30 6781**

CAR RENTAL V & H AUTOS

Usnadní váš pobyt v Evropě
Plně pojištěné a servisované vozy
\$ 20 na den

Možnost odvozu z letiště Ruzyň a Vídeň
Podrobné informace Tel/Fax: (02) 673 2273
A.H. Tel/Fax (02) 625 2577

ODBORNÝ ZUBNÍ LÉKAŘ

Dr Jan ROSA
nabízí své služby,

v "MEDICAL & FITNESS CENTRE"
roh Acacia a Florinbunda Ave
Glenmore Park NSW 2745

Objednávky denně
na čísle: **(047) 332 956**

Hledáte příbuzné a známé?
Nabízíte služby a servis?
Máte zájem o seznámení?
Využijte

AUSTRALSKÉ LISTY !!!



CONTACT

P.R.I.N.T.I.N.G. PTY LTD
A.C.N. 002 887 238

NAVRHNEME
GRAFICKY UPRAVÍME
KVALITNĚ VYTISKNEME
BAREVNĚ I ČERNOBÍLE
KATALOGY
OBCHODNÍ DOPISY
REKLAMNÍ NABÍDKY
SVATEBNÍ OZNÁMENÍ
VIZITKY
a další

Unit 4, 175 Gibbes Street
CHATSWOOD, N.S.W. 2067, AUSTRALIA
Tel. (02) 417 8555 Fax. (02) 417 5510

APPLIED COMPUTER SYSTEMS (Australia)

dodáváme celé systémy 'software' i 'hardware' pro
MANUFACTURING, ENGINEERING
DESIGN, CAD/CAM
DESKTOP PUBLISHING
JOB COSTING, ACCOUNTING
MULTIMEDIA, DESKTOP VIDEO
České, EASTERN & WORLD FONTS
BUREAU SERVICE & TRAINING

7 Boonah Street
WENTWORTHVILLE
NSW 2145

Tel: 02 636 1873
Fax: 02 631 2024
Mobile: 018 288 477

SONYCS

Bon Voyage

Shop 6 Royal Arcade
175 Oxford Street
Bondi Junction 2022 NSW

Tel 02 387 1333
Fax 02 389 8028

Připravujeme speciální zájezdy do
lázní v České i Slovenské republice.
Zařizujeme letenky, zájezdy
zajímavé výlety vlakem.
Zajistíme pojištění, cestovní šeky,
poskytujeme veškerý servis,
vše za vynikající ceny.
volejte Barboru - 387 1333

PROF. DR. FRANTIŠEK KNOPFELMACHER

*1923 + 1995

Letos 17. května zemřel v Melbourne dr. Knopfelmacher, jeden z největších a nejdůležitějších a nejdůslednějších politických představitelů českého exilu v Austrálii.

Osudný obrat v jeho životě nastal, když v roce 1939 se jeho moravským rodičům podařilo získat pro 15letého synka vzácnou místenku v transportu židovských dětí do Palestiny. Celá jeho rodina putovala pak zanedlouho opačným směrem, do nenávratného plynu tábora Osvětim.

V Palestině se stal mladým organizovaným komunistou a v roce 1942 vstoupil jako devatenáctiletý dobrovolník do Československé brigády, která se tehdy tvořila v rámci britských branných sil. Bojoval u její protiletadlové jednotky v severní Africe a později při invazi Francie v Normandii. Váznivým antikomunistou se stal až po návratu do vlasti, kde poznal Rudou armádu - Osvoboditelku a později, jako vysokoškolák, též komunistický únorový puč a jeho následky. Jako tisíce ostatních českých uprchlíků, druhý exil ho zavedl do Austrálie.

Ve zdejších akademických kruzích vzbudil nebyvalou senzaci v březnu 1965, když selekční komise sydneyjské university ho vybrala z mnoha žadatelů na místo profesora (senior lecturer) filosofie. Avšak, zcela neslýchaným způsobem, senát university podlehl politickému tlaku levičáckého křídla profesorského sboru a jmenování odmítl potvrdit.

Zato v Melbourne je dnes mnoho představitelů veřejného života, kteří byli jeho více nebo méně nadšenými universitními žáky. Knopfelmacher miloval akademickou disputaci. V politické diskusi, nejradyji veřejné, byl ve svém živlu. Jeho hořká životní zkušenost, přesná, mnohým neznámá fakta a břitký, často až krutý vtip, zanechávaly jeho oponenty zpravidla žalostně poražené. Sydneyjský universitní skandál mu nahrál do ruky skvělé trumfy, které pak pan profesor dlouho a s gustem využíval.

Kolegové, kteří měli pochopitelně potíže s výslovností jeho jména, mu dali přezdívkou "Knopfels", zatím co čeští exulanti mu říkali něžně "náš" doktor Franta.

Ačkoliv totální bankrot světového komunismu představoval jistě největší satisfakci jeho životního kréda, nebylo v pravdě větší zadostiučinění, než když ho jeho filosofická fakulta osvobozené Karlovy university pozvala k cyklu přednášek.



Okna jsou dokořán

Cava del Tirreni, Itálie, červen 1949

Oliver Fiala

Romance mládež jsme si odzpívali
zůstalo ticho opuštěných míst
varhany dozněly a vyloupené chrámy
si nedovedou samy v bibli číst

Okna jsou dokořán a vitr na ně hraje
minulá requiem rozbitých mozaik
historky příběhů ožilých z dávné báje
jak žebrák - flašinet ohraný popěvek

Utichly modlitby na ústech
spících dívek
vychladla řádra pro doteky snů
svály si lásku kamsi do vzpomínek
svých dálkou ztracených,
odvátých milenců....

(ze sbírky "Utkáno z ozvěn" 1949)

Stručný přehled rubrik

Prof. dr. F. Knopfelmacher	01
Perla v písku	02
České sklo	03
Válci se balvany	04
Vavříny českých hudebníků	05
Zprávy	06
Zprávy	07
Zamyšlení nad velkými dějinami	08
Pobělohorská normalizace	09
Perly a perličky	10
Kultura	11
Nad dopisy čtenářů	12
Cesta Egyptem	13
Pani Levitová	14-15
Humor a inzerce	16

Protože, jak naše moderní společnost klesala hlouběji do morálního bahna - Knopfelmacher, čím dál tím více, se stával osamoceným lverem. Pohrdal těmi akademickými "bruslaři", kteří dnes dávají přednost komfortnímu pohybu směrem s hlavním proudem politické korektnosti. Pranýřoval nové multikulturní politikaření, zesměšňoval australský groteskní zákon o stíhání mezinárodních válečných zločinců, který, bez jediného výsledku, stál naše poplatníky přes 30 miliónů dolarů.

V neposlední řadě nutno také připomenout, že dr. František Knopfelmacher patřil vždy zcela jednoznačně a hrdě k těm paličatým Čechům, které dnes Václav Klaus nazývá "fanatickými antibolševiky". Je snad i to důvodem, že na něj většina našich akademiků pozapomněla?

I přesto však doufám, že jeho připravovaná autobiografie se stane ideologickým odkazem pro všechny.

Neboť pro mne, osobně, zůstane tou největší ctí, že smím Doktora Frantu nazývat svým spoluexulantem.

Jaromír Svoboda

HLEDÁME

Ivana BLAHNÍKA

narozeneho v roce 1949,
do Australia přijel v roce 1978,
poslední stopa vede do Cremona
Pokud někdo o jmenovaném má
nějaké zprávy či informace
volejte do redakce

ZEPOR

Zemědělské poradenství
nabízí

navázání obchodní spolupráce
v České republice
Blíží informace:
ing. Jan Juránek
Wellnerova 5, 779 00
OPLŮMOUC
Czech Republic

Tel: 001142 68 541 37 66
fax: 001142 68 414 188

PERLA V PÍSKU

ZDENA SALIVAROVÁ

Někdo zaklepal za dveře. Vstoupilo šest mužů. Obrovský a nesmírně hezký blondýn ukázal odznak státní bezpečnosti. Jen něco málo chtěli vědět.

"Máte krásné obrazy", řekl jeden a prohlížel si Matouška. Ostatní chodili po pokoji a obdivovali starožitnosti. Jeden škrabal kočku Čerta za uchem. Pátý muž vypadal truchlivě a neměl o nic zájem.

"Musíme něco napsat na stroji, ale hned vás přivezeme zpátky. Víme, že jste po noční službě, byli jsme za vámi v nemocnici".

Obíkla jsem si plášt, ani jsme se nerozloučily. Byla jsem klidná, protože byli tak civilizovaní. Blondýn mi otevřel dveře s elegancí lva dámských budoárů.

"Tak pa," obrátila jsem se ve dveřích za mamkou.

Sestupovali jsme zahradou. V brance jsem se ohlédla na terasu. Mamka tam vždy stávala, když jsem šla ven.

"Jen se dobře rozhlídní, kurvo reakcionářská! V životě se sem už nevrátíš", poprvé promluvil truchlivý muž. A měl pravdu. Z mého domova zůstaly jen holé zdi, mezi nimiž žijí neznámí lidé...

Cesta do Prahy se zdála být dlouhá... Zastavili jsme v Bartolomějské ulici. Rozhlédla jsem se naposled kolem...

Železná vrata mne uzavřela do posmrtného života. Teď jsem tedy začínala poznávat jaký je... Blondák vyndal z kapsy černou pásku a převázal mi oči. Někdo mne vlekl chodbou, po schodech nahoru, dolů, nahoru, dolů. "Stát, nehýbat se!" Podřídila jsem se rozkazu. Myslela jsem si, že jsme v nějakém průjezdě. Cítila jsem studený vzduch proudící zvenčí a zaslechla štěkot psů. Drápky cvakaly po betonové podlaze. Přibližovaly se, psi mne očichávali, vrčeli.

Vlekli mne dál. Ztratila jsem ve tmě pojem času. Zdálo se mi, že stojím celou věčnost. Zaslechla jsem mnoho kroků. Zastavily se a blízko mne bouchlo o zem něco kovového, kroky se vzdalovaly. Bylo ticho a měla jsem pocit, že mne nikdo nehledá. Zvedla jsem opatrně ruku a nikdo mne neokřikl... podařilo se

mi opatrně posunout pásku na očích... Pár kroků ode mne stála nosítka. Na nich ležel muž s rozbitým obličejem, zsinálý, zalitý potem, dýchal rychle a přerývaně.

Zavřela jsem oči, vděčná za tmu. po zádech mi stékal ledový pot. Zuby mi začaly cvakat, nemohla jsem se ovládat...

Dagmar Šimkovou zatkl jako velmi mladou ženu. Odsoudili ji za nepřátelský postoj k režimu a protistátní činnost na patnáct let. (Později za útěk z vězení ji přidali tři další)...

Když přišel můj okamžik u soudu a byla mi dána možnost vyznat lžost a vinu, řekla jsem, že lituji upřímně a z celého srdce toho, že jsem nemohla udělat proti tomuto režimu víc.

Ukázka je z knihy Dagmar Šimkové "Byly jsme tam taky," kterou napsala o své zkušenosti z komunistického vězení padesátých let.

Po sovětské invazi odešla Dagmar Šimková do Austrálie, kde vystudovala psychologii a pracovala v Perthu s propuštěnými trestanci v Half Way House jako psychologka. Knihu "Byly jsme tam taky" napsala po dlouhém přemlouvání a naléhání přátel a vydala ji v Torontě v roce 1980. Byla to citlivá, ale o to otřesnější výpověď napsaná bez nenávisti nebo sebelitosti, výpověď jedné z mnoha žen odsouzených k mnoha letům vězení pro své politické přesvědčení. Čeští exiloví čtenáři ji znají a oceňují. Ne tak čtenáři v rodné zemi. Tento fakt patří k jednomu z mnoha zklamání, kterých jsme se dočkali po sametové revoluci. O výpověď Dagmar Šimkové neměli doma zájem. Piše totiž o padesátých letech a ta jsou dnes odskrátnuta tlustou čarou a odsouzena k zapomnění. Zajímavější (a také hlasitější) jsou zřejmě dnes oběti diktatury z let sedmdesátých a osmdesátých. Knize Evy Kantůrkové "Přítelkyně z domu smutku" se dostalo nesrovnatelně více pozornosti nejen doma v knižním vydání a filmovém zpracování, ale i v zahraničí. Dramatizaci např. uvedli v New Yorku. Co však jsou dva roky Evy Kantůrkové strávené v nápravných zařízeních už poněkud mírnějších sedmdesátých a osmdesátých let (jistě nezáviděníhodné) proti nemilosrdným patnácti letům Dagmar Šimkové (bez tří měsíců - částečně se na ni vztahovala amnestie z roku 1965) strávených v koncentracích nejkrutějšího období

československého socialismu. Přes všechny snahy torontského nakladatelství knihu uplatnit, se to nepodařilo. Byli jsme s ní také, v anglickém překladu, u některého západního nakladatele (jen pro zajímavost, přeložila ji Aiena Jirásková ze Sydney), k anglickému vydání nedošlo. Nebyl zájem. Ani před ani po sametové revoluci. Tehdy nakladatelé říkali "už tu je ta Kantůrková a to stačí". Připomíná to trochu situaci na poválečném knižním trhu, kdy se vyrobily spousty výpovědi obětí nacistických koncentráků a pak, velmi rychle a na dlouhá léta zájem o tuto tematiku téměř zcela ochabl. Až po letech, až po uvedení filmu Holocaust, se opět probudil. Zbývá jen doufat, že se situace bude opakovat. Že se nezapomene, když už se netrestá. A když se tak málo, neochotně a nekonečně lině napravují stará příkoří. Dagmar Šimková se nedočká. Vrátila se umřít do Austrálie.

"Zemřela po velkém utrpení 24. února 1995, smířená s danou skutečností. Dáša, to byl silný a statečný člověk.... Bohužel odcházela s pocitem křivdy, protože liknavosti advokátky i úřadů ji nebyl vrácen dům v Praze, rovněž vila je ve správě realitní kanceláře." (Citát z dopisu Dášiny přítelkyně.)

Zůstala po ní knížka, která v rodné zemi zapadla jako perla do pisku. Najde ji ještě někdo?

(přetřeseno - Nový domov, 4/95)

Je tak trochu ostuda, že nikdo z krajanů v Perthu neseďla a nenapsal do redakce jediného časopisu, který spojuje krajanů v celé Austrálii, o smrti Dagmar Šimkové a tak se o ní musíme dovídat se zpožděním z "Nového domova."

JH



ČESKÉ SKLO ZVÍTĚŽILO

Možná ne oficiálně, ale určitě ohlasem u návštěvníků, kteří se s obdivem zastavovali před naším stánkem a prohlásili ho nejlepším za celé výstavy.

V posledních dubnových dnech probíhalo v Adelaide "Adelaide's International Expo", pětidenní výstava výrobků z jižní Austrálie a řady dalších zemí. Více než 100.000 návštěvníků prošlo výstavištěm a může se říci, že každý se zastavil u stánku České obchodní komory v Austrálii. Stánek pořídil a vybavil Obchodní konzulát České republiky. Ve vkusných vitrinách bylo vystaveno české sklo všeho druhu. Od užitkových skleniček určených pro denní potřebu až po exklusivní vázy a poháry hýřící zlatem. Jedna skříňka byla věnována pověstnému sklu broušenému, druhá ukázkám uměleckých kousků vyráběných firmou Moser, a jiná světově známému českému rubínovému sklu, podobnému tomu, které prezident Havel daroval australské vládě, při své nedávné návštěvě.

"To je nádhera", to byl nejčastější komentář. A ti z návštěvníků, kteří měli speciální zájem, projevovali přání vlastnit soupravu zlatem a kobaltem zdobených pohárů.

Pozadí stánku bylo vyzdobeno krásnými fotografiemi pražských zákoutí a pražského hradu. Lidé se před nimi zastavovali a vzpomínali, které záběry viděli v nedávném televizním pořadu o Praze a České republice. Využili jsme zájmu a rozdali návštěvníkům brožúrky o Praze a celé České republice s vlastními dodatky o leteckém spojení, jídle a dalšími informacemi, které zajišťují turisty.

Nezapomněli jsme také zdůraznit, že mimo skla jsou ve světě také vyhledávány jiné výrobky českého průmyslu a že republika se opravdu může pyšnit uznáním světové veřejnosti, že její hospodářská a politická situace je nejlepší ze všech postkomunistických zemí Evropy.

Myslíme si, že Česká obchodní komora v Austrálii za pomoci Českého obchodního konzulátu udělala pro Českou republiku kus dobré práce.

Před 45 lety byla popravena dr. Milada Horáková

Před čtyřiceti pěti lety byla na základě vykonstruovaného obvinění komunistické justice popravena Milada Horáková. Stala se tak jednou z prvních obětí politických procesů na přelomu čtyřicátých a padesátých let v Československu. Proces s M. Horákovou a dalšími představiteli demokratických stran tehdy předznamenal nastupující komunistický teror.

Na základě vylhaných obvinění ze špionáže a velezrady byly devíti odsouzeným udělaný tresty těžkého žaláře od patnácti let do doživotí. Čtyři, mezi nimi dr. Milada Horáková, byli odsouzeni k smrti.

M. Horáková po dokončení studií v roce 1926 se stala členkou Československé strany národně socialistické. V roce 1940 ji spolu s manželem zatkl za odbojovou činnost gestapo a do roku 1944 věznilo v Malé pevnosti v Terezíně. V říjnu 1944 byla v Drážďanech odsouzena k osmi letům vězení. Prokurátor tehdy navrhoval trest smrti.

Po osvobození byla zvolena poslankyní Národního shromáždění a po únorovém převratu v roce 1948 odešla z politického života. Nehodlala se však smířit s nastupující totalitou a tak se zapojila do vedení národně socialistické ilegální skupiny - do protikomunistického odboje. 27. září 1949 ji zatkl Státní bezpečnost.

Za osvobození M. Horákové tehdy intervenovaly významné osobnosti celého světa. Byl mezi nimi například i Albert Einstein. Prezident Gottwald však odmítl udělit milost. Trest smrti byl vykonán v Praze na Pankráci 27. června 1950.

Cest památce
statečné a moudré ženy.

Valici se balvany

Jaroslav Kovářčec

V květnovém vydání Australských listů jsem si přečetl zprávu o průběhu nedávné návštěvy prezidenta České republiky v Austrálii. Pan prezident se zde setkal s mnoha zajímavými a významnými lidmi, jejichž jména nebylo možno v krátkém článku uvést. Velice mne však zaujala zmínka o setkání na letišti s rockovou skupinou "The Rolling Stones", proč byla právě tato informace shledána důležitou? Zajisté, není mi nic po tom s kým se osobně stýká pan Václav Havel, to je jeho soukromá věc. Sejde-li se ale představitel jednoho z nejhudebnějších národů se skupinou notorických výrobců pseudohudebního rámusu, tak žel musím k té události zaujmout odborné stanovisko.

Kdo je, co je skupina "Rolling Stones"? Na veřejnosti tato skupina poprvé vystoupila 21.7.1962. Zpočátku tito hráči svoji interpretaci skladeb Chuck Berryho nebo Jimmy Reeda žádný velký dojem neudělali. Jejich reputace počala růst, když se skupiny ujal manažér Giorgio Gomelsky a později Andrew Oldham, který vytvořil jejich úspěšný "image". Koncem 60tých let soutěžili o popularitu s Beatles, jejich agresivně erotické a vzpurné způsoby jim pomohly nabýt proslulosti. Jejich sláva i finanční úspěch dosáhly závratného postupu, takže mnohými jejich obdivovateli byli a jsou považováni za "nejlepší rockovou kapelu na světě". Jejich vliv na soudobou "hudbu i kulturu" je nepopíratelný. V tomto případě nejednalo se jen o skupinu vyrábějící jen umělý rámus nýbrž o cílevědomou snahu prosazovat osobní zájmy užíváním populární hudby, a propagování určitého životního stylu. Nejznámější a také nejvýraznější postavou skupiny je Mick Jagger, zpěvák a autor písní, herec a obratný obchodník (byl studentem na London School of Economics). Na jedné straně budily jeho písně odpor ke konzervatismu a měšťactví, nabízel mladým lidem alternativy v podobě "counterculture", na straně druhé je zjevné, že peníze byly jedním z hlavních motivů jejich "umělecké tvorby". Kupříkladu v roce 1981 Jagger pečlivě naplánoval sérii koncertů, které skupině vynesly asi 40 milionů amerických dolarů,

překonává tak veškeré rekordy v tomto finančně lukrativním podnikání. Ty peníze jim vůbec nezaváží, nemohu ale pominout zhoubné vlivy jejich hudební činnosti na velkou část mladé generace v západním světě. Sám Jagger to vyslovil jasně: "We are moving after their minds". (Jdeme po jejich myslích.) A jiný rocker, David Crosby, to vyslovil ještě zřetelněji, když prohlásil: "I figured only thing to do was to swipe their kids... By saying that, I am not talking about kidnapping. I am just talking about changing their values systems, which removes them from their parents' world very effectively." (Usoudil jsem, že bylo zapotřebí udělat jedinou věc, totiž čmáznout jim děti.... Tím nechci říct unést jim je. Mluvim tu o předělání jejich hodnotového systému, tak aby je účinně odvěkl ze světa jejich rodičů.) - otiskeno v "The Rolling Stones Interviews" Arthur Baker, 1981.

The Rolling Stones získali notorickou proslulost nejen svojí hudbou ale také svým životním stylem, užíváním i propagováním omamných drog a výtržnostmi při koncertech. Nechvalně známý je případ z roku 1969, kdy na koncertě v kalifornském Altamontu byl přizván motorkářský gang Hell's Angels k udržování pořádku. Při skladbě "Sympathy for the Devil" dostali se "Pekelní andělé" do ráže a počali útočit na publikum. Vedle mnoha zraněných čtyři lidé přišli o život. Mick Jagger nejevil se být touto událostí nijak znepokojen, jen suše poznamenal, že když hraje tuto píseň nějaký virvál se vždycky strhne. Jagger i ostatní členové skupiny odmítli se zúčastnit soudního přeličení, kde měli pomoci se zjištěním totožnosti pachatelů. Toto ale zdaleka nebyl jediný případ násilí spojený s vystupováním této skupiny, mezi známější patří také výtržnost v Belfastu, Paříži a na londýnském letišti. Jejich arogantní chování je dobře známo a dokumentováno.

O hudebních kvalitách jejich produkce se zmiňovat nemusím, nebylo by věru o čem mluvit. Ale všimněme si lyrických kvalit jejich textů, abychom si udělali lepší představu čím působí na své posluchače. Tak třeba píseň "Fight" z roku 1986 začíná slovy "Gonna pulp you a mass of bruises cause that's what you are looking for. There's hole where your nose used to be. Gonna kick you out my door.... Gonna blow you to a million

pieces ...What I want is power, more power. What I need is an innocent life. Wanna do it in the broad daylight. I'm the truck, I'm the suicide..." (Nadělám z tebe faširku, protože si o to říkáš. Ta díra cos měl nos. Vykopnu tě ze dveří... Rozmlátím tě na milion kousků... Co já chci je moc, více moci. Co potřebuji je nevinný život. Chci to udělat za denního světla. Jsem nákladák, jsem sebevražda...). Smrt je spojena s touto uměleckou tvorbou i skutky. V roce 1969 Brian Jones opustil the Rolling Stones a za měsíc byl nalezen mrtev ve svém bazénu, bylo mu 27 let. Také známý manažér skupiny Beatles, Brian Epstein, zemřel v roce 1967 po požití nadměrného množství prášků pro spaní ve věku 32 let. Byla to náhodná smrt? Takových náhod i nepochybných sebevražd je ve světě rockové hudby hodně. A není divu, toto není hudba lásky a krásy, ale projev ošklivosti, zloby, cynismu a vrcholného sobectví. Připomeňme si ještě jiný text z alba "Dirty Work", píseň "Had it with you: I love you dirty fucker. Sister and a brother moanin' in the moonlight....etc. netřeba pokračovat a překládat raději také nebudu.

Společenská škodlivost rockové hudby je dnes už dobře známá a spolehlivě prokázána. Ta zhoubnost projevuje se různými způsoby. Ohrožuje zdraví, fyzické i duševní. Zajímavé svědectví podává například Bob Larson v knize "The Day Music Died". Tento bývalý rockový kytarista z vlastní zkušenosti rozpoznal škodlivost této hudby a stal se horlivým bojovníkem proti ní. Zsvěcených studií i knih máme dnes už nepřeberně. Zájemcům o tuto problematiku mohu doporučit k přečtení - David Tame "The Secret Power of Music", Destiny Books 1984 nebo Joachim-Ernst Berendt "The Third Ear" Element Books 1988.

Co říci závěrem? Nechci tvrdit, že rocková hudba je příčinou všeho zla v našem moderním světě, je vlastně průvodním zjevem soudobé mravní a spirituální krise, kterou však řešit nepomáhá nýbrž ji jen prohlubuje. Dávno pryč jsou doby, kdy takový Johann Sebastian Bach psal hudbu "pro povznesení člověka a slávu boží". Hrdinové dnešního světa usilují především o zisk a moc, rocková hudba je multimilionový byznys. Jak se k tomuto "umění" kdo staví,

je věci jeho karmy. Nechápu ovšem proč právě český prezident cítil potřebu sejít se v Austrálii s The Rolling Stones, proč právě on svoji přítomností jim propůjčuje zdání serióznosti. Cožpak proslulost a horentní příjmy jsou nějakým důvodem k obdivu? Hudba je víc než jen kratochvíle. Hudba je důležitou součástí každé kultury, kterou buď pomáhá rozvíjet anebo napomáhá rozkladu. Dobrá hudba také podporuje rozvoj intuice, bez které ztěžuje dosáhnout moudrosti a vyššího stavu vědomí. Čechy daly Evropě i světu mnoho znamenitých skladatelů a hudebníků, naše hudební tradice jsou mimořádně bohaté, měli bychom si tohoto odkazu nejen vážit ale také o něj pečovat a dále ho rozvíjet. Ta generace, která má nárok na hudebnost je významným národním zdrojem, který bychom měli hodně nabízet světu. Česká hudba si zaslouží daleko větší podpory politiků než jaké se jí momentálně dostává. Krása je totiž křehká a třeba ji bedlivě ochraňovat před hrubostí a sprostotou. Pravdu o The Rolling Stones a podobných hudebních šarlatánech je proto nutno vyslovit.

Dávné i nedávné vavříny českých hudebníků v Austrálii

Miloš Černý

V době, kdy nejmodernější parníky potřebovaly 5-6 týdnů na plavbu z Evropy do východní části Austrálie tuto dlouhou a exotickou plavbu podnikl legendární český houslista Jan Kubelík. Jeho veliké úspěchy v Evropě i v Americe byly jeho doporučením pro místní hudební milovné obecnost. Stačilo jedině vystoupení, aby si získal přízeň i zde. Jako školák jsem v Praze slyšel o bájné cestě virtuósa Kubelíka až na konec světa a o ovacích, kterých se mu dostalo při loučení na balkonu sydneyjské radnice v George Street. On se rozloučil po muzikantsku. Vzal své Stradivárky a zahrál - i něco přidal. Domů pak přijel s vavřínovým věncem. Asi po 25 letech stejnou událost vyslechl z úst Australanů i našich nejstarších ušedlíků.

V roce 1957 jsme zde poprvé uvítali Smetanovo kvarteto. Nadšené přijetí nejen ze strany českých exulantů, ale i

místního publika i odborníků. Další vavříny a pozvání k dalším vystoupením. K těm došlo již v roce 1959 a Smetanovce do Austrálie následovalo i Dechové kvinteto České filharmonie. Opět sláva a chvála ze všech stran, takže už vlastně zbývalo očekávat slavnou Českou filharmonii samotnou. V říjnu téhož roku, mělo by se říci zcela výjimečného, se vyplnil sen nejen nás, hrstky Čechoslováků, ale i místních milovníků hudby. Jako vůbec první světové filharmonické těleso přistála v Melbourne Česká filharmonie s dirigenty Ančerlem a Slovákem. Však také na první, slavnostní vystoupení nikdo z nás nezapomene. Za účasti kdejakých hodnostářů i československých komunistických papalášů a při oficiálním proslovu došlo k malému extempore. Docela mimo program vyskočil na podium k připravenému mikrofónu osmokingovaný krajan, aby vyslovil to, co bylo rajsou hudbou pro naše uši a jistě i pro uši hostující ucho muzikantů. Řekl, že Československo není svobodná země a zaslouží si podporu celého svobodného světa v boji za lidská práva, sebeurčení a opravdovou demokracii... Australanům sotva došlo, že to co slyšeli, bylo něco neslychaného. Tyto ideály zde byly samozřejmostí. Potom následovaly připravené projevy, Česká filharmonie spustila a většina přítomných se nechala unést kouzlem českých hudebníků a jejich uměním. Jinak tomu ale bylo u početných "technických asistentů", jak si říkali vybraní STbáci, kteří měli dbát na "ochranu" všech členů výpravy před zrádnými emigranty a kdejakými špióny... Pro úplnost je třeba poznamenat, že se namáhali zbytečně! To byla sláva, radost a další vavříny.

Smetanovci se do Austrálie ještě vrátili třikrát. Dvakrát sem přijelo Vlachovo kvarteto, poprvé v roce 1964. Dále zde vystupovalo Janáčkovovo kvarteto z Brna a později i Pražské kvarteto. Co zájezd, to nové úspěchy. V roce 1966 zde hostovalo Sukovo trio a při druhém turné České filharmonie už přijeli, jako sólisté houslista Václav Hudeček a klavírista J. Panenka. Z Ameriky přijel, dokonce dvakrát v letech 1967 a 1969, R. Firkušný.

Při zájezdu, který pořádala ABC zde Rafael Kubelík řídil mimo jiné i Dvořakovu Stabat Mater se solistkou Elsie Morisson, kterou si později vzal za ženu. V Austrálii slavila rovněž velký úspěch

Lucia Popp (1963), sopranistka překrásného hlasu i zjevu, jak poznamenal kritik Marie Preraver. Zdeněk Mácal byl jmenován šéfem Sydneyjského symfonického orchestru, ale brzy odjel do USA. Také dirigent Bělohávek zde byl při obou svých návštěvách velmi obdivován. O trvalou propagaci české hudby a českých umělců se rovněž zasloužil dirigent Rudolf Pekárek, který po léta řídil orchestry ABC v Perthu a v Brisbane.

Další vavříny zde po zásluze získal hostující český dirigent František Vajnar. Jeho kouzelný proutek - prozaicky řečeno taktovka, dokázala holou koncertní síň proměnit výhradně a pouze hudebním podáním, v pohádkovou říši lesních žitek, vodníka, ježibaby, prince a především Rusalky. Stalo se tak při koncertním provedení celé opery. Výkony všech účinkujících, ať zpěváků či hudebníků byly bez nadsázky vrcholné. Přičinil se o to především Mistr Vajnar, který všechny umělce svým nadšením a mistrovstvím inspiroval.

V době opravdu nedávné jsme měli možnost obdivovat umění dirigenta Jiřího Kouta a umělce skutečně světové úrovně, klavíristy Ivana Moravce. J. Kout zde řídil několik koncertů Sydneyjského symfonického orchestru. Málokdy se přisný kritik Roger Cowell (SMH) topí v záplavě superlativů a chvály na provedení 8. symfonie A. Dvořáka. Speciálně vyzdvihl schopnost dirigenta nadchnout orchestr a dovést ho ke zcela výjimečnému výkonu, kterým se přičinil téměř ke světovým špičkám.

Profesor I. Moravec účinkoval se Sydneyjským symfonickým orchestrem - a dále měl v Sydney v Town Hall rozsáhlý recital v němž zazněla díla Beethovena, Debussyho, Chopina a ovšem i díla českých skladatelů. Kritik Fred Blanks lapidárně konstatoval, že šlo o výkon světové úrovně, české posluchače však nevíce zaujali Suk a Janáček. Ivan Moravec si získal obdiv a úctu hudební milovných Australanů hned při svém prvním zájezdu, kdy jeho velké umění bylo doprovázeno skromným vystupováním. Letošní koncerty potvrdily jeho pověst jednoho z nejlepších světových klavírních interpretů. Mistr Moravec přišel, zahrál, a zvítězil (na celé čáře).

Zajímavosti a zprávy z ČR

Situace na pražské burze nyní připomíná New York 1929

Uložení nastřádaných peněz do cenných papírů může být z dlouhodobého hlediska výbornou investicí, současná situace však ukazuje spíše pravý opak. Situace na dnešním kapitálovém trhu začíná připomínat černý pátek na newyorské burze, kdy se zhroutily kursy většiny akcií.

Pražské burze sice podobný katastrofální pokles cen nehrozí, ale situace začíná být dramatická. Makléři se navíc obávají, že letní měsíce způsobí další propady v objemech obchodů a následný propad cen. Mohutný příliv zahraničního kapitálu, který by podle brokerů dokázal domácí trh vyvést z krise, je zatím v nedohlednu a na rozdíl od minulých měsíců, kdy se odborníci předháněli v odhadech jeho příchodu, dnes skromně mlčí.

Ačkoliv celkově byly akcie ze druhé vlny označovány za méně kvalitní než jejich prvovlnové předchůdkyně, v souboji o největší nárůst cen vyhrála druhá vlna na celé čáře. Absolutním favoritem se staly Lesy Český Krumlov, jejichž cena vzrostla z necelých 130 korun v lednu na 1080 korun k poslednímu červnovému dni. Je to nárůst o neuvěřitelných 731 procent. Zato akcionáři Cukrovaru Prosenice se asi nestačí divit. Jejich akcie dokázaly něco neuvěřitelného - během tří měsíců se jejich cena ze 700 korun prakticky zhroutila na necelých 38 korun. Výsledný tříměsíční objem obchodu ve výši jedné tisícovky je snad spíše k pláči než k smíchu.

Jadislav Šrédí MF-Dnes

Důchodci mohou mít méně než minimum.

Poté, co poslanci schválili zákon o důchodech, nelze vyloučit, že někteří penzisté, pro které bude důchod jediným zdrojem příjmů, budou brát méně než činí životní minimum. Aby tomu tak

nebylo, budou muset na úřadech žádat o dorovnání.

Ministr práce a sociálních věcí Jindřich Vodička z toho viní opozici. Nevládni poslanci totiž odmítli návrh svého kolegy Dalibora Štambery (ČMUS), díky němuž by penzisté měli zaručeno, že jejich důchod nikdy neklesne pod životní minimum. Poslanecký návrh podpořila pouze ODS, KDS, ČMUS a nezařazený poslanec Jiří Bílý, což ke schválení nestačilo.

"Vůbec nechápu, proč to udělali. Nejvíce mne to překvapuje u sociálních demokratů, kteří stále prohlašují, že hájí jejich zájmy", zdůraznil ministr Vodička. Prohlásil zároveň, že brzy předloží novelu zákona, která by snížení zmíněných důchodů zamezila.

Lékařů je tolik, kolik jich systém uživí.

Jak paradoxně znějí slova představitelů bývalého režimu, kteří považovali vysoký počet lékařů v zemi za důkaz, že je o zdraví občanů dobře postaráno. Dnes aby se republika za první místo mezi vyspělými zeměmi spíše styděla. Premiér Václav Klaus dal v televizní debatě jasně najevo, že naše země je hříšníkem, který živí více lékařů a sester, než potřebuje.

Podle statistik ministerstva zdravotnictví se snížil počet lůžek v nemocnicích za posledních pět let o osm tisíc. Stejně jako je pochybená přímá úměra mezi počtem lékařů a kvalitou zdraví lidí, tak je zjednodušené pouhé srovnání s jinými zeměmi. Není jisté bez zajímavosti, že Německo, které má velmi podobný systém financování prostřednictvím pojišťovny za provedené úkony, má téměř stejně tolik lékařů - 3,1 na 1000 obyvatel. Česká republika má 3,2

Jednoznačná odpověď na otázku, zda je dnes v zemi lékařů moc nebo málo zřejmě neexistuje. Řekněme, že lékařů je tolik, kolik jich systém uživí. Systém platby za výkony podporuje léčebnou aktivitu a zaručuje obživu nemocnicím i ambulancím a hlavně lékařům. Problémem je, že nemocnice mají špatnou strukturu lůžek. Ta, na nichž se provádí ambulantní medicína sice přebývá, ale prázdná nejsou. Leží na nich dlouhodobě nemocní lidé, kteří by spíše potřebovali

ošetření v ošetrovatelských ústavech či zařízeních. Těch však stále ještě není dostatek. Až se tak stane, sniží se dále počet lůžek v nemocnicích a s nimi i počet lékařů.

Ministr zdravotnictví Rubáš už nyní jedná s řediteli nemocnic a žádá od nich návrhy, jak hodlají zlepšit strukturu lůžek i personálu.

Vzpomínání s ČSA

Přehlídka historické i současné letecké techniky se konala v Aeroklubu Roudnice nad Labem za podpory Českých aerolinií a.s. ve dnech 17. a 18. června 1995. Pod záštitou prezidenta republiky Václava Havla v Memorial Air Show opět na obloze zahřměly motory létajících legend jako byly na příklad P-51 Mustang, B-17 G Flying Fortress, Catalina či Messerschmitt 109 G. Součástí programu byla i autogramiáda válečných letců - veteránů. K vidění byla i současná letecká technika z letectva USA, Velké Británie, Ruska a Slovenska. Na své si přišli i fandové letounů kategorie ultra-light.

Daně z příjmů se sniží, cigarety a benzin podraží.

Na daních nyní ušetří lidé s vyššími příjmy. Poslanci parlamentu schválili výrazné změny v daňových zákonech. Od příštího roku budou občané platit státu méně ze svých příjmů, levnější bude víno a pravé sekty. Naopak podstatně se zvýší ceny cigaret a benzínu. Natural. Benzin bude dražší o 1.50 a jeho cena se příští rok pravděpodobně ustálí mírně pod jedenadvacíti korunami za litr. Posun hranic ročních výdělků pro zdanění mzdy pocítí především občané s ročními příjmy nad 150 tisíc korun. Například zaměstnanec, jehož měsíční příjem přesahuje 12,5 tisíc korun, zaplatí na dani 1395 korun, tedy zhruba o 519 korun méně než nyní. Ročně odvede státu o 6.228 korun méně. Pracovník, který vydělá 7.500 korun měsíčně ušetří ročně jen 360 korun, tedy jen 30 korun měsíčně. Firmy budou odvádět příští rok ze zisků již jen 39 procent, a to místo letošních jedenačtyřiceti procent.

Na rozdíl od vlády navrhovali poslanci ještě větší změny v daních z

příjmů. V souhrnu by znamenaly ztenčení státního rozpočtu o zhruba 34 miliard korun. "Spadl mi kámen ze srdce, že se sněmovna zachovala rozumně a proti vládnímu návrhu se příjmy sníží jen o dvě miliardy korun", prohlásil ministr financí Ivan Kočárník.

SPORT

Kluby platí rozhodčím až sto padesát tisíc, tvrdí Švarc.

Majitel benešovského fotbalového klubu Miroslav Švarc zopakoval své dřívější obvinění, že prvotní rozhodčí běžně přijímají úplatky ve výši až sto padesát tisíc korun. "Tyto peníze berou od klubů, že budou pískat spravedlivě na obě strany," řekl podnikatel, jehož klub letos sestupuje z první ligy.

Proč s tímto obviněním přicházíte až teď?

Protože z fotbalu odcházím velmi znechucen, takže už zkratka mohu mluvit. Kdybych v Benešově působil dál, nikdy bych o úplatcích nemluvil. A ujišťuji vás, že ze současných aktivních činovníků to každý zapře.

Proč s fotbalem končíte?

Protože je v něm strašně špíny. Navíc jsem v Benešově dal do fotbalu šedesát milionů korun, a jak jsem se dozvěděl, staré bolševické struktury už se dohadovaly jak fotbal převezmou, když jsem byl ve vazbě. Po propuštění jsem doufal, že najdu dobré lidi ve fotbale dál. Jenže v pondělí jsem se dozvěděl, že klub jedná dál za mými zády s novými sponzory a to mě namíchlo.

Kdy jste se s úplatky setkal poprvé?

Když jsem se ujal benešovského fotbalu, tak mě jeden klubový funkcionář vysvětlil, že rozhodčím se prostě dávat musí. Akceptoval jsem to, ale později jsem to zakázal. Ovšem vystřízlivění bylo rychlé, protože se ten můj zákaz začal obracet proti nám. Soudí nás řezali jak mohli, potáceli jsme se u dna druhé ligy. Tak jsem nakonec mávnul rukou a nechal tomu volný průběh, protože jinak jsme neměli šanci. Začal jsem držet ústa a krok.

Kolik jste dávali v první lize?

Já platil od padesáti do sto tisíc hlavnímu rozhodčímu. Ale vím i o

stopadesáti tisícových částkách. To vše za to, že budou pískat na rovinu.

Peníze jste předával vy?

Já to nebyl, pouze jsem to financoval. Není ale důležité, kdo to v Benešově byl, člověka na tohle práci mají v každém klubu.

Platili jste si pouze domácí zápasy?

Kdepak, to se týká všech zápasů, doma i venku.

Můžete nám prozradit jména rozhodčích, kterým jste takto platili?

To nechtějte slyšet. Myslíte si, že někdo je tak hloupý, aby dával potvrzení s podpisem. Soudi, který by něco takového podepsal by byl sebevrah. Nemám žádný důkaz a u každého soudu bych to musel prohrát. A já přece nebudu platit těžké peníze za prohrané soudní spory.

Domníváte se, že existuje rozhodčí, který úplatky nebere?

Možná ano, třeba mezi nimi jeden nebo dva takoví jsou, ale já je neznám. Alespoň jsem se s žádným z nich nesešel. Pochybují však, že je u nás soudi, který není dotován bokem, tedy kluby. A pochopitelně nemluví jen o první lize. Týká se to i druhé a třetí ligy, divizních i oblastních přeborů, kde se tyto částky pohybují kolem pěti tisíc korun.

Znáte návod, jak tomuto nešvaru zamezit?

Rozhodně není řešením vyměnit předsedu komise rozhodčích. Prvotní rozhodčí by měli mít měsíční plat třeba padesát tisíc, ale na druhou stranu bych za každý zápas, který by se jevil jako ovlivněný, tvrdě postíhoval. Například doživotně vyškrtnout z řad fotbalových rozhodčích, prostě je fotbalově zlikvidovat. Kdyby se tohle stalo dvěma či třem, ti ostatní už by si dali pozor. Dnes takový napakovaný rozhodčí musí mít z toho, že si nezapíská tři utkání jen obrovskou srandu.

Co když si vás předseda fotbalového svazu Chvalkovský zavolá a bude chtít jména a důkazy?

Proč by mě Chvalkovský volal? Když to všechno stejně ví jako já, protože donedávna šéfoval Běšany. Stejně dobře ale ví, že mu žádná jména neřeknu. Důkazy prostě neexistují.

Policie připustila, že s největší

pravděpodobností požádají M. Švarce o bližší informace. "Zabývat se tím musíme, to vyplývá ze zákona," prohlásil Eduard Křhůtek z tiskového odboru policie. Policisté jsou však skeptičtí v tom, že by se Švarcovi podařilo jeho tvrzení prokázat. Švarc by musel uvést konkrétní jména a částky a my bychom museli doložit, že je to pravda, dodal náměstek pražského úřadu vyšetřování Zdeněk Pichlík. Policisté dále míní, že by v takovém případě mohl být stíhán i sám Švarc za to, že úplatky dával a oznámil to až nyní.

Jaroslav Šálek

(dvojstrana byla přetištěna z deníku Mladá fronta Dnes)

TRITON CARPET CLEANING SERVICE

Powerful truck
Mounted equipment
All stains treated
Carpets deodorized
Fast drying
Scotch Guard
Carpet and Upholstery
Leather L / S Cleaning
Emergency water damage
service
Peter Adler
Phone : 388 2052
Mobile : 018 044 100
(mluvíme česky)



Malé zamyšlení nad velkými dějinami

POBĚLOHORSKÁ NORMALIZACE

Borek Šindler

Bílá Hora není ničím víc než pomenším kopečkem nad údolím zhruba mezi Veleslavínem a Divokou Šárkou. Kdysi na okraji města, dnes je již pohlcena rozrůstajícím se velkoměstem. Stojí tam hvězdíkový letohrádek a kolem se rozprostírá krásná zahrada. Tam někde padli až do posledního muže Moravané, zatímco jejich čeští spolubojovníci utíkali před císařskými vojsky motolským údolím k Vltavě, kde je nakonec císařští pochytili. Právě tak jako Bílá Hora, geologicky vzato, nikdy nebyla horou, bitva na Bílé Hoře vždycky byla jen drobnou šarvátkou v kontextu třicetileté války, která až do roku 1648 pustošila Střední Evropu a během níž vymřely skoro dvě třetiny obyvatel tehdejších Čech. Politicky je ovšem pojem "Bílé Hory" už po generace servírován Čechům jako počátek zkázy jejich samostatného království a jako počátek náboženské nesvobody. Nikoli nepravdivě.

K bělohorské konfrontaci se schylovalo už od počátku sedmnáctého století. Krátkozrakost českých nekatolických stavů byla podivuhodná. Ač mohli, nebo spíše měli počítat s reakcí sesazeného Ferdinanda, a s ostrou protiakcí všech Habsburků v Evropě spolu s jejich četnými přáteli, česká protestantská strana provokativně zvolila kalvínského krále, Bedřicha Falckého, který poměrům v tehdejší českém království rozuměl pravděpodobně ještě daleko méně než kdysi Brežněv rozuměl Dubčekovu pražskému jaru. Přesto byl tento cizí mocnár na český trůn dosazen s velkou fanfárou a bez ohledu na konsekvence, které příchod kalvínského syna Falce do domény Habsburků musel vyvolat. Ale tak jako jejich dědové před sto lety lehkovážně dosadili na trůn Ferdinanda I., vnukové těchto lehkovážníků sesadili Ferdinanda II. Nikoliv ve prospěch, řekněme, nějakého českého šlechtice, třeba i vyznání pod obojí. Učinili tak ve prospěch neznámého cizince z hnízda kalvinismu - a to kalvinismu očividně a ostře německého - ze vzdálené Falce.

Seskupení evropských sil v třicetileté válce už bylo daleko pestřejší než před dvěma sty lety za doby válek husitských. Na evropskou šachovnici vstoupila nová veličina, protestantské Švédsko, v čele tehdejší protestantské Skandinávie. Španělsko, Portugalsko a Anglie začínají bohatnout ze zámořských koloniálních lupů, ale zatímco Španělsko a Portugalsko stojí na straně katolické, Anglie je již od doby Jindřicha Osmého mocností protestantskou, závodící s ostatními zeměmi o zámořskou kořist v Americe a jiných nově objevovaných částí zeměkoule. Španělské inkvizici zvoní hrana. Francie připravila protestantským Hugonotům krvavou lázeň jejich vybitím za noci Bartolomějské a zůstala pilířem evropského katolicismu. Nizozemí začínalo plavat v bohatství z dováženého kofení a stalo se oasou svobody a pohody, poskytující asyl protestantským exulantům z Čech, včetně Jana Amose

Komenského. Jinak si Západní Evropa začínala hledět zámořských kolonií, bohatla a začínala pohlízet na středo-evropské patálie s odstupem. V protestantské Anglii také ovšem docházelo ke značnému pronásledování katolíků a k potlačování jejich svobod. Ruský kolos počínal procítat a uvědomovat si, co všechno prospal, popřípadě si to počali uvědomovat spíše jen jeho vládci. Rusko se rovněž začalo dostávat do konfliktů, a to na severu se Švédy a na jihu s Musulmany. Turecká moc zavalila Balkán. V Polsku docházelo k rozbrojům mezi stavy a půda zrála pro pozdější trojnásobné dělení této nešťastné země mezi Rusko, Prusko a Rakousko. Počáteční úspěchy ukrajinského kozáckého státu se nakonec staly obětí ruské expanse.

Bělohorská prohra zasadila věci protestantů citelné rány a poprava českých pánů na Staroměstském náměstí v roce 1621 byla jen jednou z prvních salv habsburské protireformace. Hlavy popravených visely na mostecké věži téměř deset let, než byly sřaty exulanti, navrátilivšími se sotva na rok s protestantskou okupační armádou z Němce během třicetileté války, a byly pietně uloženy v Týnském chrámu. Albrecht z Valdštejna se brzy postaral o opětné vypuzení exulantů, ale je známo, že během jejich dočasného návratu docházelo k třenicím mezi nimi a novými majiteli jejich zkonfiskovaných majetků. Konfiskace protestantského majetku se staly oblíbeným tahem prokatolického mistodržícího Karla von Liechtensteina. O těchto pronásledováních bylo již napsáno v českém prostředí tolik, že není třeba omílat chod těchto neblahých událostí. Třicetiletá válka skončila mírem Westfálským v roce 1648 v momentě, kdy švédská protestantská armáda stála na levém břehu Vltavy v Praze...

Během dvou set let po bělohorské bitvě byla zredukována moc bývalého mocného českého království na formální minimum, a s výšin předbělohorských, kdy česká literatura kvetla květy nejvoňavějšími kleslo české písemnictví na úroveň evropských popelek. Západní a jižní česká hranice zůstala zachována sice z dob předbělohorských prakticky až podnes, ale sever království utrpěl za Habsburků těžké rány. Na sever od Čech totiž vyvstala nová evropská velmoc, Prusko, zbudované na dávných slovanských územích pomocí výbojů německých rytířů. Berlín, Potsdam, a také původně Čechy založený Královec ve Východních Prusích (později Königsberg a ještě později Kaliningrad) se staly centry pruské vojenské moci. Byla konečně nadobro ztracena Lužice a Marie Terezie ve válkách s pruskými vetřelci prohrála celé Slezsko, kromě Těšínska, Opavska a Krnovska. Za obět padlo i Kladsko, kde se až do roku 1945 stále hovořilo starou češtinou. Kdyby bývala česká armáda tato severovýchodní území včas okupovala v květnu 1945, než tam dorazili Poláci, mohlo být Kladsko české. Právě tak Lužice mohla být pod správou česko-polskou, kdyby nebylo sovětské netečnosti vůči Lužičanům. Ještě dnes jsou v Lužici dvojjazyčné, lužicko-německé nápisy při silnicích, ale jejich zánik bude asi nevyhnutelný.

Daleko horší než územní ztráty české koruny ovšem byl úpadek české kultury, kromě hudby, která nikdy nepřestala rozkvétat. Velká většina českých vzdělanců - a byli to hlavně humanističtí česko-bratřští protestanté, odešla po bělohorské porážce do exilu. Mnozí z nich se kupodivu uplatnili v Prusku a přímo v Berlíně, spolu s francouzskými protestantskými hugenoty. Jejich doyen, Komenský, po dlouhém putování Polskem,

Uhrani, Německem a Nizozemím umírá v cizině a jeho geniální humanistické, náboženské a pedagogické práce publikované v cizině jsou doma na katolickém indexu. Ku konci osmnáctého století se hovoří česky na venkově a v městech češtinu užívá jen lid dělný.

Vítězni Habsburkové se brzy postarali o vysídlení českých šlechticů a o dokonalou konfiskaci majetku těch, kteří se neobrátili na víru katolickou. Proces normalizace - aby chom použili termínu našeho času, byl prováděn krutě a nelitostně a cizinci se vyvíhli na přední místa ve vedení státu. Byli to cizinci ze všech koutů katolické Evropy, především ovšem z držav rakousko-habsburských ve Střední Evropě i ve Španělsku. Westfálský mír uplatnil plně zásadu "cuius regio, eius religio" či je kraj toho je i náboženství a dolehl na české nekatolíky tak, že ku konci osmnáctého století, až do Josefova tolerančního patentu, bylo možno číst české nekatolické náboženské knihy a sloužit české evangelické bohoslužby jen v tajnosti. Vídeňské kormidlo řídilo české království do naprostého područí, z něhož se Češi začali vyprošťovat koncem osmnáctého století až s příchodem romantismu. Blaničtí rytíři v té době spali spánkem nejtvrdším. Nakonec je pravděpodobně začala probouzet až polnice Herderova a především i první výstřely francouzské revoluce věstící novou svobodu člověka.

Avšak toto neslavné údobí, jemuž Alois Jirásek, Václav Beneš Třebízský a nakonec i sám Masaryk říkali údobí temna, nebylo přece jen údobím temna naprostého, tak jako nebyla podubčekovská normalizace jen nástrojem čiré kolaborace a ztrpčování kultury. Řád jezuitský, hlavní nástroj protireformace v Čechách, se nestavěl proti Čechům jako takovým, nýbrž spíše jen proti českým nekatolíkům. Jméno Husovo upadlo v zapomnění, ba již dávno bylo vypuštěno z nového gregoriánského kalendáře. Nastoupilo jméno nového mučedníka, také ze století vlády Václava IV., Jana Nepomuckého, jehož kult se rozšířil dokonce po celém katolickém Německu a Rakousku.

Do údobí habsburské protireformace ovšem spadá i rozkvět baroka, následovníka renesance. Sochy a malby lidské bytosti v pohybu, hlavně světců, ohromné množství barokních chrámů v Praze i jinde v Čechách, nejrůznější symboly víry katolické od vesnických kostelíků až po boží muka v polích jsou tvořeny a stavěny v dimensích baroka. Je tu ovšem i slavná česká barokní hudba a je třeba znovu opakovat, že v doméně hudby se český duch nedal zkrusit. Zatímco o české tvořivosti nehuďební byl pevně svíran v uzdě habsburské normalizace, a šel jen volnou krokem uštvaneho zvířete, rozléta se česká hudební musa z Čech po Evropě a připravila také půdu tvorbě Mozartově.

V prvních dobách pobělohorských protestanští exulanti stále ještě upírali zraky k domovu. Jejich humanistická osvětová činnost se sice především upíná k věcem náboženským, ale obr evropského humanismu mezi nimi, Komenský, píše i úvahy všeobecně filosofické a hlavně pedagogické. Na literaturu českobratrskou, předbělohorskou i exilovou, potom od konce osmnáctého století navazuje české obrození. Zajímavým zjevem je skutečnost, že jezuita Bohuslav Balbin, i v dobách onoho "temna", vzpomíná díla Komenského. Dnes v pražském Klementinu najdeme pamětní desku věnovanou tomuto velkému Čechovi-jezuitovi. A jeho následu je na počátku českého obrození učený abé Dobrovský, vynikající myslitel a linguista z doby

francouzské revoluce, senior českých buditelů. Celá armáda českých drobných kněží udržovala na venkově českou řeč a vůbec českost, leč národ zbavený duchovních vůdců vlastní krve se v Evropě stával a nakonec stal národem podružným, ba třeba fici národem služek, služšiček a pohůnků. To platilo o městech. Selský venkov, byť obrácen ve své velké většině na víru římskou, zůstával v jádře český. Vysoká církevní hierarchie byla habsburská a českým aspiracím nepřála.

V zápase o moc v Čechách během třicetileté války vynikl také původní nekatolík, Albrecht z Valdštejna, pán ze severovýchodních Čech. Podrobil se však novému režimu, "upravil si poměr" a vstoupil na víru katolickou a stal se jedním z nejsvětějších generalů třicetileté války na straně habsburské. Domohl se mnoha zkonfiskovaných protestantských majetků, a dnešní Valdštejnský palác v Praze je jen jedním z Valdštejnových zámků. Jeho ostatky jsou uloženy ve valdštejnském zámku v Mnichově Hradišti, a zamýšlení nad tímto velikánem sedmnáctého století vede k úvaze, zda bylo skutečně jeho snem vyhodit nakonec ze sedla Habsburky, spojit se s protistranou a vstoupit na český trůn. Mít katolického Valdštejna na českém trůně - ale to patří do říše spekulací. Jeho intriky s francouzskou stranou nakonec vedly k Valdštejnovu zavraždění v Chebu. My Novočeši už víme své a jak se dnes na pobělohorskou normalizaci dívat. Albrecht z Valdštejna byl vynikajícím vojevůdcem a v bohatství téměř předčil habsburského císaře, pravda. Ale byl skutečně českým zrádcem?

Profesor Pekař poukazuje na jednu zajímavou okolnost z doby těsně před Bílou Horou. Že totiž revolta proti Ferdinandovi byla vedena v těsné spolupráci s německými protestanty. Že mezi revoltujícími českými stavy bylo nemálo českých Němců. Že v případě protestantského vítězství mohla být česká koruna pohlcena sasko-pruským luteránstvím a pruskými vladaři a přivtělena k Německu. Že vlastně Habsburkové a katolíci české království od tohoto osudu jistě germanisace uchránili. Jinými slovy, že snad Češi měli být vedeni příkladem svatého Václava, který včasným přijetím křesťanství nakonec Němcům vypálil rybník, hrubě podáno. Že takový Jaroslav Slavata a jeho spolupracovník Martinic, vyhození v roce 1618 z oken pražského hradu nebyli špatnými Čechy, a že se tedy Češi dostali do pozic zbytečně oposice vlastním přičiněním. Že loupeživé hordy švédských žoldnéřů nebyly pro zemi žádným požehnáním, a že "zapojení se" na Řím mohlo nést skvělé ovoce. Kdyby, kdyby.....? Kdyby snad Češi nebyli přestali pro stromy vidět les a kdyby se bývali přestali pít o to, pod jakým způsobem přijímat Tělo Páně?

Jiní velcí Češi nahlíželi na tento úsek našich dějin z jiných perspektiv. Na rozdíl od profesora Pekaře viděli Palacký, Havlíček a Masaryk v husitství a v pozdějším českobratrství kulminaci českých snah a pokládali je za vrcholný přínos Čechů evropské a vůbec světové kultuře. Masaryk dal svým sympatiím průchod odlukou od katolicismu a od Říma a mravní odkaz husitů se stal pilířem jeho životního úsilí.

PERLY A PERLIČKY

(tentokrát tak trochu literární)

Do rodné Plzně se podle plzeňského tisku vrátila na návštěvu i paní Hana Honsová-Gerzanic, dobře známá z luhů a hájů sydneyjských. Byla dokonce přijata plzeňským primátorem. Ji v patách následovali manželé Jelínkovi a člověk by se vsadil, že nebyli sami a že se při těch oslavách chmelila a bobku a bedrníku okoušela pěkná hrstka návštěvníků z Tichomoří. Těšme se na jejich reportáže očitých svědků té trachtace.

Jedním z nejprominentnějších exulantů osmačtyřicátníků byl Ferdinand Peroutka, vynikající žurnalista z první republiky, přítel bratří Čapků, vydavatel předválečné Přítomnosti, jeden z bývalých členů Svobodné Evropy a také jeden z těch, kdo si pobýli za okupace v Buchenwaldu skoro celých šest let. Pražské nakladatelství Lidových novin letos vydalo knihu "Ferdinand Peroutka, deníky, dopisy, vzpomínky" v níž najdeme Peroutkovy projevy, dopisy a zápisy ze soukromého deníku a také úvahy jiných o něm, včetně řeči Jiřího Voskovce nad jeho rakví v New Yorku v roce 1978. "Od věčerejšího poledne velká bitva u Frankfurtu... německé vojsko prchá na východ. Asi ve 4 hodiny první tanky u tábora...", zaznamenává Peroutka jedenáctého dubna 1945. Žák a později kritik F.X. Šaldy, stoupenec, ale i kritik, Masarykův, velký obránce první republiky, zapřísáhlý nepřítel bolševismu, zajatec Němců, exulant, kritik profesora Václava Černého. Vedle Havlička a Karla Čapka snad největší český novinář. Je to napínavé čtení. Vzpomínky na Masarykovu republiku naprosto unikátní.

Pokud jim není už dnes, stane se jistě klasickým dílem českého exilu kniha Zdeny Salivarové "Hnůj země", údajně poslední publikace torontských Sixty-Eight Publishers, z roku 1994. Je napsána ve formě "epistolární", tedy formou dopisů, a to hlavně českých exulantů z Kanady domů, do Evropy i jinak, a dopisů příbuzných a známých z domova do Kanady. I Austrálie je zastoupena. Korespondence je navíc prošípovaná listy českých emigrantů z minulého století. Celá autorčina dopisová serie je zahájena dopisem české emigrantky-matky z Ameriky do Čech L.P. 1850.

"Jste mladí a venku můžete lecos udělat. Tady na dlouhou dobu zase chleplnul pes. Lidi jsou zalezlí a pasivní, každý má jen strach o chatu a o peníze. Stejně si myslím, že jsme se měli bránit, třebaže bez naděje na vítězství. Alespoň ukázat světu, že se jen tak nedáme. Tenhle názor však se mnou moc lidí nesdílí. Říkají, že by zbytečně tekla krev a vůbec, že to není v naší národní povaze bojovat jako Poláci. No, to není. Spíš se předposílá. Ještě nekape, a už lezeme pod deštník, jestli ne preventivně někomu někam..." píše pak "mamka" dvacátého století z Čech do Kanady nově příšlým dětem. "Čau ségra" píše z Kanady domů nově přibylá Ivana, pár let před pádem bolševiků, "tak Ti povím, kamarádko, že jsem poměrně, ba zcela zklamaná. Vědět, co vím

dneska, tak jsem ji o ten sponzoršip neprosila. Beztak to mám furt na talíři. To víš, vona za mě složila tři tácy..... Všichni jsou na jedno brdo: kam se hnu, tam slyším, jak tvrdě začínali, že jim nikdo nic zadarmo nedal, a vona to má úplně jako refrén.... A přitom tady jsou Češi vyloženě v balíku. Všecko mají, auta, baráky, chaty, pořád někde jezďe... Poslal mě do školy na angličtinu. Stálo to šest stovek a nuda jako dům... Všechny možný národnosti, ponejvíce rákosníci, žádná stranda, rákosníci jenom biflovali do zblbnutí... Mezi Kanadany nechodím, s nima je nuda k ukousání, v jednom kuse žvaněj o nějakých svých věcech, já to neznám, víd? No nic. Nějak ty tři roky, než dostanu občanství překlepu a pak se upravím a rozjeďu se do Prahy.... Posílám ti deodorant a fusekle. Vona mi na dárky nic nedá.... A až přijedu do Prahy jako Kanadanka, umíš si to představit...?"

Ale "Tvůj František Oráč Malý" po dvaceti letech exilu píše: "... Často přemejšlim, co by bylo, kdybych v tom osmašedesátém neodešel. Dvacet zmarněnejch let. Na cestu ke kariéře bych těžko nastoupil, výkupný bych nezaplátil a tak bych v nejlepším případě seděl někde na stavbě a uchlazoval se pivem.... Tahle štědrá Kanada. Oplátkou nechce skoro nic, jen mlčky, gentlemansky čeká, až člověk zakotví, chytí se nabízený šance, důstojně prožije svůj život, vychová děti, aby k něčemu byly, a darem předá to nejlepší, co si sem přinesl... Nikdo se neptá, jestli pradědeček pana McCaula sem přišel jako trestanec. Pan McCaul, potomek, je slušnej a vážený občan. Imigrace je hnůj země... a už ji nejmenší dvě století proměňuje v kvetoucí sad..."

Tato eminentně poutavá sociologická studie Zdeny Salivarové je dobře ušitá i na nás v Austrálii, najdeme se v ní všichni. "Drahá sestro..... Náš valník dovezl nás do Brém, kde po delším čekání nasedli jsme na plachetník, jenž dovéztí nás měl až do dalekého New Yorku.... Chléb, jehož beztak valem ubývalo, byl zmrzlý, že jen s velkou potíží jsme jej jusekávali a jím se sytili. Muži pobíhali kolem vozů....". Věru, perla perel je tahle kniha.

Jednou z nejpozoruhodnějších analyz bolševické totality je kniha ruského autora Evžena Zamjatina "My", napsaná kupodivu již v roce 1921. V Rusku dosud nevyšla, ale do češtiny byla přeložena v roce 1927 a byla uveřejněna v pražském emigrantském měsíčníku Volja Rosiji. Zamjatin v ní promítá komunisty ovládanou společnost do údobí kolem roku 3000 n.l. kdy už je celý Sovětský svaz ovládan aparátem, jemuž vévodí VELKÝ BLAHODÁRCE za pomoci STRÁŽNÝCH ANDELŮ, kteří chrání JEDINÝ STÁT před nákazou představitosti. Pokud se projeví, je hned občanům vyoperována. Občané již nemají jména a jsou označeni jen čísly. Žijí v průhledných klecích ze skla. Je-li "číslo" doručeno RŮŽOVÝ KUPÓN vyžádaný číslem druhého pohlaví, musí vyhovět a právě jenom v tom případě lze stáhnout rolety. Jednou do roka se slaví DEN JEDNOTY a STAVITEL buduje meziplanetární loď INTEGRÁL k šíření doktriny JEDINEHO STÁTU ve vesmíru. Toto vše předpověděl Zamjatin ještě před příchodem Stalina. Bohudíky zmýlil se v jednom. Onen režim se nedožil roku 3000

Bořek Šindler - lovec perel

KULTURA

SOKOL SYDNEY

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest

Sokolské kino Ponrepo

vás zve

v neděli 16. července v 15 hod.

na promítání české filmové veselohry

"Šest medvědů s Cibulkou",

ve které se setkáte s řadou předních

českých komiků, jako František

Filipovský, Jiří Sovák, Miloš Kopecký
a další.V úvodu je připravena půvabná
pohádka"Rákosníček",

kterou namlouvá Jiřina Bohdalová

Celé odpoledne je tedy tentokrát nejen
dětem přístupné,

ale pro ně především určené.

Po programu lehce občerstvení.

Prosíme o dochvilnost.

Příští promítání je připraveno
na neděli 13. srpna a uvidíte stále
aktuální filmovou komedii
"Muži nestárnou".v sobotu 22. července v 17 hodin
zve

Eva Sitteová

do Sokolského národního domu

všechny milovníky poezie,

vina a hudby na poetickou koláž

"Do posledního doušku"Přijďte a zaposlouchejte se do krásných
veršů moravských básníků Oldřicha

Mikuláška a Jana Skácela.

Uslyšíte je v podání Evy Sitteové a
Václava Pečenky.

Hudební doprovod a zpěv :

H. Zahrádková, M. Koutský,

V. Pečenka, E. Burda

Vstupné : \$ 14 (s košťováním vlna,
buchet a uzeneho)Penzisté, nezaměstnaní a studenti :
\$ 10.-

Rezervace vstupenek nutná !

p. Jelinek - 529 8457

ROZHLAS

SEIFERT V AUSTRALSKÉM
ROZHLASEStanice ABC Radio National
uvede

ve čtvrtek 24. srpna 95 v 21.30

pořad nazvaný

"Bytí básníkem"

Posluchači v něm uslyší výběr básní

Jaroslava Seiferta,

které bude anglicky přednášet

Ron Hadrick

a česky Jaroslav Kovaříček, který

rovněž pořad pro rozhlas připravil a
režijně nastudoval.

VÝTVARNÉ UMĚNÍ

Prodejní výstava keramiky, skla
a obrazů australských
výtvarníků narozených

v Československu

bude otevřena

v pondělí 17. července 95

v prodejně M.O.H.S.,

130 Elizabeth Street, Sydney

(roh Elizabeth Street a

Liverpool Street)

Výstava bude otevřena

denně od 9.00 do 17.00.

a potrvá do 5. srpna 95

Vystavují : Lydia Brychtová,
Dagmar Hoffmannová, Dušan Hora,
Jitka Kopřivová, Ivan Polák,
Ljubov Seidlová, Lida Volková,
Stanislav Volek.Všechny přátele výtvarného umění
srdečně zveme.

3. září, 3. září, 3. září

v neděli 3. září v 15.00

bude v salonku Sokola Sydney

uveden velmi neobvyklý pořad

o Češích zavlčených
stalinským režimem doKazachstanu.

Pořad připravila Jana Reichová

Součástí pořadu bude i film, který
natočila Česká televize v Kazašské
republice.Program bude doplněn prodejní
výstavou grafiky a černobílé fotografie
Australských výtvarníků narozených v
Československu : Mileny Borkertové,
Lenky Bělikové, Hany Hybšové,
Evelyn Rose a Dagmar VašíkovéADVANCED DIAGNOSTIC
DEVELOPMENT PTY LTDhledá pro svoji odbočku v Brně, ČR,
strojnho nebo elektroinženýra,

který rozumí obráběcím strojům,

má smysl pro podnikání,

dokáže se rozhodovat,

rozumí finanční stránce podnikání,

umí jednat s lidmi,

je schopen nejen prodávat,

ale i nakupovat,

znalost němčiny vítána,

vhodné pro krajana, který uvažuje o
návratu do ČR.Podrobné informace vám
poskytne :Robert - (02) 673 4033nebo volejte do redakce.

NAD DOPISY ČTENÁŘŮ

Nutná odpověď.

Musím se přiznat, že když jsem poprvé četl dopis kapitána Barabáše v květnovém čísle AL, tak se mi nad tou nespravedlností otevírala kudla v kapse. Řekl jsem si, že na tohle je třeba odpovědět. Moje manželka je stejného názoru.

Přes týden jsme dumali nad tím, jak tu odpověď sestavit, aby nám nemohla být přiknuta vina jednostranného ovlivnění. Konečná odpověď byla jednoduchá a jasná, musíme prostě napsat PRAVDU, ať si potom každý udělá úsudek podle svého!

Nejdříve však několik detailů o nás, které jak doufáme dokáží, že máme jakési právo na odpověď. Manželka a já jsme přišli do Austrálie před rokem 1950 a byli jsme členy Starousedlického klubu, který tenkrát existoval. Později jsme po řadu let byli velice činní v Ochotnickém divadle, dnes jsme členy výboru Sokola a manželka je více než 13 let oficiální českou tlumočnicí pro řadu federálních a státních organizací. To nám snad dává právo se vyjádřit k dopisu kapitána Barabáše.

Myslíme si, že alespoň melbournští Češi a Slováci vědí dobře, že náš spolek je "SOKOL" pouze jménem. Ve skutečnosti je to středisko Čechů a Slováků, kteří se snaží starat o všechny společenské a kulturní zájmy našich krajanů. Tak zvaných původních SOKOLŮ je ve výboru pramálo, pokud víme, tak pouze tři. Tito tři a zbytek výboru jsou lidé, kteří hlavně mají zájem sloužit svým krajanům jak nejlépe budou.

Na poznámku, že pan starosta vede Národní dům jako by mu patřil a že děláme vše podle svého, upozorňujeme pouze na následující. Služby, které Národní dům poskytuje všem krajanům jsou takové, jaké tu nebyly poskytnuty po celou dobu emigrace. Každý měsíc taneční zábavy i s jídlem, zábavy "KUPODIVU", mimořádné zábavy jako Mikulášská, Silvestrovská, úterní obědy, čtvrteční odpoledne, prvotřídní a stále rostoucí knihovna, dětská Mikulášská nadílka, svátek matek, vepřové hody, celá řada kulturních výstav, řada hostujících umělců, noviny KVART, ko-

ordinace projektu "Vesnička", speciální oslavy atd. Neustále žádáme, osobně a v KVARTU aby se přihlásili lidé dobré vůle, kteří mají nové nápady a hlavně jsou ochotni přiložit ruku k dílu, žel Bohu, všeho co se nám dostává je dostatek nezasloužené a negativní kritiky.

A teď k prezidentově návštěvě. Mohlo by se napsat mnoho, ale následující snad postačí. Prvně, ať nikdo nezapomene, že Pavel Pospíchal má lvi zásluhu na to, že pan prezident vůbec do Melbourne přijel, původně nás měl úplně minout! Za druhé jsme neměli skoro vliv na celkový program. Práce to byla obrovská, ale vše bylo diktováno Buď českou delegací nebo českou, federální či státní bezpečností. Do Národního domu nám bylo mimo celé oficiální české a australské delegace povoleno maximálně 100 lidí! Proto jsme najali i vedlejší radnici. Formule pro pozvánky do Národního domu byla celkem jasná, první místa pro skupinu konzula, členy výboru Sokola, žijící zakladatele Sokola, dále místa pro bývalé starosty, reprezentanty krajských spolků (Divadlo, Sdružení, Šumava, Legionáři atd.) To vše se stalo, viz oficiální videopáska a fotografie. Když k tomu přidáme pokus o pozvání řady krajanů, kteří se ve velké míře zasloužili o Národní dům, jeho zmodernizování a jeho údržbu, tak první "listina" obsahovala více než 160 jmen. Zkrácení na pouhou stovku, které mimo jiné učinila skupina členů výboru a ne pan starosta sám, byl velmi nevděčný úkol. Je zřejmé, že jsme vynechali někoho, kdo si možná právem myslel, že měl být pozván. Za to se ještě jednou omlouváme, ale dělali jsme co jsme mohli, a i tak konečné číslo přesahovalo tu stovku. (Skoro 110)

A tím, jak říkají Australané "WE REST OUR CASE"! Doufáme, že si každý udělá úsudek o hodnotě našeho spolku a jeho vedení a upřímně prosíme, v budoucnu více pomoci a méně neinformované kritiky.

Helena a Fred Rosenfeld
Melbourne

P.S. Pan kapitán Barabáš nikdy nepožádal KVART o uveřejnění svého dopisu a členem Legionářů se stal koncem května tohoto roku.

Z tajů krás české řeči

Český hrdina a povstalec, obyvatel hradčanské Daliborky, zeman Dalibor z Kozojed na Kouřimsku na tom nebyl nejhůř. Jsou totiž v Čechách také Mrchojedy. Česká obrazotvornost v udlílení místních názvů mezi skutečně zněná. Trasava, Bezpenězi, Bezveseli, Vráskočely, Žerovlky, Polypsi, Postoloprty, Skočidolovice - nezní to českým šprýmem? Nemusíme konečně chodit daleko z Prahy ani z Brna. Praha má své Hrdlořezy a Brno Žabovřesky. A pražský Hloubětín skrývá i své tajemství: byl to totiž dříve Hloupětín...

Ale i v Austrálii si přichází věda či nauka o vlastních jménech, onomastika, na své. Takové WOOLLOOMOOLOO nebo GOONOO-GOONOO dává našim ústům také zabrat, ne méně než Wagga-Wagga. A což teprve Wales, kde jedna železniční stanice má osmapadesát hlásek včetně čtyř za sebou následujících "L" a je známa podle drasticky zkráceného názvu LLANFAIR. Mimochoodem, nejdelším českým místním jménem jsou právě ty zmíněné Skočidolovice a na Moravě jsou to Prostředkovice. Nejkratším jménem je pak už chvalně známý Aš.

Mezi české pozoruhodnosti také patří obce Kozolupy, Měcholupice, Všetaty, ("samí zloději"), Vševidy ("samí blázni"), Bosonohy, Nohavice, Onen Svět, Ulehle, a také konečně prastará pražská obec sousedící s Bubenčem, Buben. Máme jména tvořená podle zvířat - Nedvězi, Vydři, Srni, Krahůči, Včelná, Ježová, Kočičí vrch, Vosník, Vejrovka, Hadovka, a jména vytvořená podle rostlin - Březina, Bukovec, Doubrava, Habřinka, Dub, Lipka, Bzová, Metli, a mnohé jiné.

Ta nejužívanější a nejznámější jména mají původ zahalený v pouhé dohady - jako Praha, Brno, Labe, Vltava. Čechy asi nenadchne že původ jména "Říp" je třeba hledat ve starogermánském pojmenování "Rip". A je zajímavé, že některá jména prodělala během staletí četné změny. Tak Domažlice byly ještě ve třináctém století "Domasilicich", Doudlevice se v roce 1227 psaly "Dvdliebcih" a Ďáblice v roce 1253 "Davlicz". Chcete-li se ponořit ještě hlouběji do české toponomastiky, přečtěte si Šmilauerovou práci "Úvod do toponomastiky". Čte se to skoro jako detektivka, leč bez krve a vražd.

B.Š.

CESTA EGYPTEM

Zajímavosti z "Údolí králů",
a nakonec trochu
mythologie.

Dagmar Balcárková

V blízkém okolí "Údolí králů" leží osada Deir el Medinah. Kdysi zde žili v nucené odloučenosti lidé, kteří se podíleli na stavbách hrobek pro faraóny a královny, byli účastní při pohřbívání, a tudíž věděli, kde se hrobka nachází, a kdo a co v ní všechno je. To však muselo tehdy zůstat přísně utajeno, a proto ti, kteří zde žili a pracovali, nesměli osadu nikdy opustit. Prakticky zde byli pohřbeni za živa. Obydli těchto lidí pozůstávalo ze 70 domů, které byly postaveny po obou stranách ulice. Později, za vlády Ptolemaiovců, si zde obyvatelé postavili kapli a v její blízkosti zřídili vlastní pohřebiště.

Silnice pokračuje v serpentínách, a za jednou z nich upoutala moji pozornost velká, elegantní, bílá residence. S překvapením jsem zjistila, že toto odloučené místo blízko Údolí králů, je domovem archeologů - egyptologů z celého světa. Bydli zde nadšenci různých národností, převládají Američané, kteří milují svůj obor natolik, že se s ním nedokázali rozloučit ani ve stáří, a proto dožívají své životy jako penzisté v blízkosti fascinujícího prostředí "onoho světa", aby se mohli i nadále z první ruky podílet na všem, co se tam šustne. Ostatně to s touto civilizací nevypadá tak špatně. Ta ohromná vila je velmi prakticky a komfortně vybavená, takže jsou s dnešním světem v čilém kontaktu, kdykoliv si přeji - a stačí se jen podívat na ty jejich Mercedesy a jiné "bouráky", zaparkované před vilou, které svědčí o tom, že obyvatelé tohoto "dornova důchodců" rozhodně nejsou žádní chudáci, kteří by čekali na "bakšiš".

Velmi zajímavá byla i další malá usedlost při silnici. Pracovali tam totiž s alabastrem, který nazývají "šťastným kamenem", protože prý přináší štěstí. Samozřejmě, že svoje výrobky také na místě prodávají. Jsou to různé sošky a ozdobné předměty, velmi vkusně a jemně provedené, hladce opracované, a k mému údivu nebylo zboží nijak zvlášť drahé. Mám odtud na památku ala-

bastrový náhrdelník, který jsem si pro jistotu hned pověsila na krk, aby mi přinesl štěstí. Nejsem sice poverčivá (no, ne moc!), ale opravdu od té doby, co ho nosím, se mi (musím to zaklepat) všechno zatím daří - uvidím ještě, čím mne požená taxman. Daňové přiznání jsem vyplňovala s náhrdelníkem na krku, a před ním jsem při tom ještě měla alabastrový kamínek, který mně tam dali pro štěstí, takže by to měla být "tutovka".

V té osadě o pár domcích, jsem si všimla, že byl každý domek pomalován výjevy, že někdo někde v něčem nebo na něčem jede, má na hlavě turban, a pod touto kresbou jsou arabské nápisy. Na cestovní kanceláře to nevypadalo, a mne napadlo, že by to mohlo třeba znamenat něco jako: "Zde se pronajme pokoj slušnému svobodnému pánu nebo dámě," když u toho nebyl žádný obchod. Samozřejmě jsem za to sklídila hromový chechtot od svých přátel, kteří mi hned začali doporučovat, abych si tam ten pokoj zamluvila pro zbytek dovolené, a z těchto mnoha vymalovaných dopravních prostředků si vybrala v čem si budu přát, aby mne vozili, ovšem budu muset při tom mít na hlavě turban! Když se dostatečně pobavili na můj účet, vysvětlili mi, že majitel domku takto oznamuje veřejnosti, že vykonal posvátnou pouť do Mekky, a že je "hádji". Kresby různých dopravních prostředků naznačovaly, jak se tam dostal, a každý domek měl něco jiného. Bylo tam letadlo, auto, velbloud, kůň a vozík, osel, a jeden "hádji" se tam vymaloval, jak šlape bosý pěšky a opírá se přitom o hůl. O posvátné pouti do Mekky si řekneme více, až se budeme zabývat náboženstvím.

Blížili jsme se ke skalám v Deir el Bahri, kde moji pozornost zaujala budova, která z dálky vypadala jako velmi moderní krytý stadión, zasazený do skal, (ale to jsem si už po nabytých zkušenostech netroufala říci nahlas, a raději jsem mlčky čekala, co se z toho vyklubá). Byl to terasový chrám první a jediné faraónky v Egyptě, královny Hatshepsut. Její chrám je prostorný, vzdušný, ještě dosti zachovalý a dobře udržovaný. Faraónka Hatshepsut byla prý žena moudrá a velmi energická, a byla oblíbenou vládkyní.

Každý faraón musel mít plnovous, aby vypadal vážně, důstojně a moudře, a když ho neměl (jako třeba Tutanchamun),

musel si pořídit umělý. Proto i Hatshepsut byla portrétována s plnovousem (doutám, že ho nosila jen v pracovní době!).

Všimla jsem si také, že už tenkrát čmárali lidé po zdech různé pitomosti zrovna tak, jako kdysi my křídou po plotech Čech a Moravy, nebo ta dnešní trdla barvami po autobusových stáncích třeba v Seaford Rise a okolí. Nic nového pod sluncem! Kromě "I was there 1989 Tom S. London" jsem si přečetla i historicky mnohem cennější nápis z doby ovládnutí Egypta Říši římskou, sdělující všemu potomstvu, že "Cornelius stultus est" (obměna našeho "Pepík je vůl").

Nechali jsme se převést přes Nil na druhý břeh na západní stranu k okraji začínající pouště, kde jsme si prohlédli chrám, nazvaný "Medinet Habu". Je to vlastně několik chrámů pohromadě, mezi jinými chrámy slavných faraónů Seti (ho) I., dále Amenhotepa III., za jehož chrámem se nachází ohromný, 64 stop (cca 21m) vysoký kolos Memnónův, a nakonec chrám faraóna Ramsese III., dobyvatele Sýrie a Lýbie.

Na sever od ústí Údolí králů leží Abydos. Bylo to jedno z nejstarších měst Horního Egypta, které bylo založeno ještě dříve, než první faraón a zakladatel I. dynastie, Menes, sjednotil Horní a Dolní Egypt, tedy ještě před rokem 3188 před naším letopočtem. Památky tohoto města objevili archeologové při vykopávkách 18 stop (6m) hlubokých. Město bývalo střediskem kultu boha podsvětí Osirise. Na jižním konci města se tyčil velký chrám, který dal později postavit faraón Seti I. v době vlády 19. dynastie Nové říše. Velká část tohoto chrámu se zachovala dodnes. Dále bylo objeveno sedm kapli, postavených na počest hlavních egyptských bohů. V ruinách se našly cenné věci, jako váza prvního faraóna Menese se zelenou glazúrou, vyzdobená rudými hieroglyfy, a socha faraóna Cheopse, vyřezaná ze slonoviny.

Abych vám trochu přiblížila význam starého města Abydos, vrátím se s vámi hodně daleko do minulosti - až do dob egyptské mythologie.

Představíme-li si jasné, modré nebe bez jediného mráčku, na kterém každé ráno vycházelo oslňující slunce - jehož dráhu staří Egypťané sledovali, dokud nezašlo za západní hory, kde byla říše mrtvých - pochopíme, proč byl v době Staré říše největším kultem bůh

slunce Ré, v němž se soustředila všechna moc a síla, všechen majetát dárce života. Dodnes nosí Egypťané amulet skara-bea, který byl posvátným brokem jejich předků, symbolem vycházejícího slunce, kterému připisovali kouzelnou moc.

V době Střední říše se zase rozmohl malý kult boha Osirise. Kořeny těchto dvou kultů musíme hledat v Egyptě prehistorických dob. Jako všechny primitivní národy, také Egypťané měli své bohy, symboly, a bohatou mythologii, která vysvětlovala vznik světa takto:

Na počátku existoval jen oceán, v něm se objevilo vejce, ze kterého se narodil bůh slunce. Jeho potomky byli synové Geb a Shu, a dcery Tefnut a Nut. Geb se stal zemí, Shu a Tefnut vzduchem, a Nut oblohou. Geb a Nut měli čtyři děti: Osiris, Isis, Nephys a Seth. Osiris převzal vládu nad zemí po svém otci a vykonával ji moudře a spravedlivě. Pomáhala mu v tom jeho sestra Isis, kterou si vzal za ženu. Ale jeho bratr Seth byl zárlivý a chtěl Osirise zničit. Nakonec ho zabil a jeho tělo rozsekal na kusy, které pohřbil v různých částech Egypta. Osirisovu hlavu pohřbil v městě Abydos, (kde se později narodili faraónové 1. a 2. dynastie). Seth se takto stal jediným vládcem světa.

Věrná Isis neúnavně bloudila světem a shledávala části těla svého manžela. Za pomoci bohyně s hlavou šakala, jménem Anubis, která se vyzнала v balzamování, podařilo se jí oživit Osirisovo tělo. Nemohl se však již vrátit do života na zemi, ale stal se bohem podsvětí a soudcem duší zemřelých. Isis mu porodila syna Hora, boha, často zobrazovaného se sokolí hlavou. Horus se svému strýci Sethovi pomstil za svého otce tím, že ho porazil v boji a získal zpět trůn.

Tato legenda zůstala dodnes nejpopulárnější ze všech pověstí egyptské mythologie. Město Abydos, kde podle této legendy byla pohřbena Osirisova hlava, sestalo poutním místem Egypťanů. Každým rokem se zde předvádí drama o Osirisově smrti a jeho vzkříšení, a mohutná procesí navštěvují místo, kde se údajně nacházela Osirisova hrobka.

(pokračování příště)

PANÍ LEVITOVÁ

Božena Šamánková

Paní Levitová byla vdova se dvěma dětmi. Když jsem je poznala Mariana měla asi dvanáct a Fritz deset. Bydleli v prvním poschodí pěkného čtyřpatrového domu na Kozím plácku, blízko Staroměstského náměstí. Manžel paní Levitové zemřel brzy potom co se Fritz narodil. Byl to pro ni těžký úder, protože ženy tenkrát byly určené k tomu aby se vdaly a nebyly školené k ničemu praktickému, čím by se mohly samy uživit.

Paní Levitová byla narozená v Karlových Varech, kde její rodiče vlastnili velký dům, který pronajímali celou letní sezonu hostům, kteří se přišli léčit karlovarskou vodou. Pro všechny lidi tam ubytované se vařilo a to bylo, kde ona a její sestra pomáhaly aby se naučily samy vařit. Řekla mně jednou, že se musely se sestrou uskovnit v podkrovním pokoji a jejich rodiče měli pokoj v přízemí, blízko kuchyně.

Byli ale asi dosti bohatí podle výbavy, kterou dostala. Manžel paní Levitové obchodoval s kávou. Obyvali čtyři pokoje s kuchyní a měli pěkný solidní nábytek, jaký se tou dobu vyráběl. Na podlaze ležely perské koberce, v jídelně byl veskrší drahý porcelán. V šuplatech byly stříbrné přístroje a stříbrné misky byly rozestavěny na mramorové desce příborníku. Mramorová deska byla dokola obložena leštěným dřevem a všechno bylo udržované jako nové. Jenom na vyleštěném dřevě vedle mramoru byla jizva, která tam zůstala, když se těžká váza náhodou převrátila.

Bylo to statečné rozhodnutí od paní Levitové se znovu neprovdát. Řekla mi, že se bála, kdyby se znovu vdala, že by přišly další děti a tyto dvě by byly možná odstraněny. Nevím, kolik peněz měla v bance, ale vím, že měla nějaké akcie, které jí přinášely určitý obnos a když zdědila peníze po rodičích koupila na Letné činžovní dům, který pronajímala a každé tři měsíce měla potom jistý příjem.

Neviděla jsem nikoho tolik počítat jako ji. Ne, že by šetřila na jídle. V domě bylo všechno, ale denně zapsala do své knihy každý haléř, který utratila. Měla asi určitý limit a musela si být jistá, že stačí na všechno. Každý rok jezdila s dětmi na prázdniny a když vyrostly jezdily v zimě s přáteli lyžovat. Nic jim neodepřela.

Někdy ji přišla navštívit sestra jejího manžela, myslím, že se jmenovala Irena. Byla to elegantní žena, měla vysoké postavení u velké firmy a Mariana v ní viděla příklad, který chtěla následovat. Rozhodla se chodit do obchodní akademie aby jednou byla tak moudrá a elegantní jako její teta. Fritz chtěl studovat práva. Jejich život byl plný příslibů a s důvěrou hleděl do budoucnosti.

Mariana vyrostla v krásné děvče a

když nadešla zima a s ní taneční zábavy a bály, byla uvedena do společnosti. Někdy ji doprovázela matka, jindy to byla matka její přítelkyně, která také doprovázela dceru a ujala se úkolu gardedámy. Prožívala jsem s ní její vzrušení z nových krásných šatů a svěfovala mně i tajné vycházky do sadů s některým z jejich tanečníků. Teď když Mariana a Fritz dospívali potřebovali mít i zajímavější prázdniny. Jejich matka se rozhodla jet s nimi k moři do Jugoslávie. Objednala si svadlenu do domu asi na dva týdny a šily se šaty pro Marianu i pro ni. Bylo to tam, na mořské pláži, kde Mariana potkala svého budoucího manžela. Napřed od něj přicházely jenom dopisy, ale brzy přjel sám aby se zasnoubili.

To už bylo slyšet o nepokojích v Německu a o napadání židovského obyvatelstva. Noviny stále varovaly jak Německo zbrojí, ale protože jsme měli smlouvy s Anglií a Francií o vzájemné pomoci v případě napadení, nikdo se necítil ohrožen. V pohraničí se buďovala obranná pásma, aby se dalo zabránit náhlému vpádu a události každého dne byly sledovány velmi pozorně.

Byly to myslím i tyto nepokoje, které uspišily Marianinu svatbu. Jugoslávie se zdála dosti daleko a mimo nebezpečí. Byla jsem už tenkrát vdaná a měla jsem i svoje starosti, ale byla jsem ráda, že Mariana je v bezpečí a je šťastná. Byla to teď Mariana Lewi, měla velký obchod, kde si venkovští lidé mohli všechno nakoupit a vlastnili i hodně polí.

Občas jsem chodila paní Levitovou navštívit. Stále ještě posílala Marianě výbavu a bylo to hodně obtížné, protože se to dopravovalo do jiné země. Jednou jsem za ni delší čas nepřišla, a když jsem zazvonila u jejich dveří, zjistila jsem, že tam bydlí někdo jiný. Polekala jsem se, co se asi stalo. Měla jsem štěstí, že jsem dostala jejich novou adresu. Navštívila jsem je na Letné, kde si vzali menší byt.

Hodně se změnilo v té době co jsem je neviděla. Dozvěděla jsem se, že Marianě se narodilo děvčátko, a že je šťastná. Fritz se oženil. "Tak mladý?" žasla jsem. "Ano, mladý", vzdychla paní Levitová, "jsou to ještě oba děti, ale mají se rádi". Mladá nevěsta měla nevlastní matku, která k ní nebyla dobrá a neměla nikoho jiného, ke komu jít. Fritz se rozhodl odejít za hranice a ji tu nechtěl nechat samotnou. Tak odejdou spolu jako manželé. Dívala jsem se na paní Levitovou a měla jsem dojem, že se jí ještě nedotklo moc z toho co se dělo. Mariana byla daleko a dostala od ní všechno co nevěstě patří. Ze svých věcí jí dala stříbro i rodinné šperky, které už dávno rozdělila mezi obě děti. Už ani nepotřebovala čtyři pokoje a byla spokojená tam kde byla. Obývací pokoj byl dobře zařízen moderním gaučem a křesly, asi z výbavy Fritzovy manželky. Je možné, že paní Levitová ani moc nechodila ven a proto necítila tu nebezpečnou

atmosféru války.

Fritz přišel domů se svou manželkou a já jsem na něj překvapeně pohlédla. Ale to už mně představoval manželku a tak jsem mu otázku spolkla. Nedivila jsem se, že se do sebe zamilovali. Ona měla světlé vlasy i světlou pleť, tváře rozkvetlé jako růže a v očích se zračila něha. Jistě milovala Fritze celým srdcem. Oba odešli do jejich pokoje a já jsem se zeptala paní Levitové: "Jak mohl Fritz tak změnit svou podobu. Je to stále on ale je jiný, řekla bych klasicky krásný člověk." "O, vy nevíte", usmála se paní Levitová, "vám to mohu říct. Nechal si udělat plastickou operaci, aby hned na první pohled nepoznali kdo je."

Rozuměla jsem. Potřeboval zakrýt svůj židovský původ, ale nebyla jsem si jistá, že mu bude lépe s novou podobou. Jeho nevykale krásný vzhled skoro uhořel do očí a věřila jsem, že se za ním každý alespoň dvakrát ohlédne. Mohlo být štěstí mít tak hezkou manželku, která mohla částečně od něj odvádět pozornost.

"Fritz chce odejít přes Polsko a dostat se k Marianě, tam budou mít dost času plánovat dál," řekla paní Levitová.

"Přes Polsko", opakovala jsem, "není to nebezpečné?"

"Mám tam spojení", dostala jsem klidnou odpověď. Pracoval nějaký čas v továrně se železem aby se naučil jak se co jmenuje a také jak se co dělá aby si mohl najít práci, kdyby potřeboval.

Rozloučila jsem se s nimi a přála jim všechno štěstí, které budou potřebovat na jejich cestě. Bylo mi těžko při pomýšlení co se všechno může stát. Celé pohraničí bylo obsazené. Budou v nebezpečí tak daleko od domova. Byla jsem přesvědčena, že Fritz věděl víc o tom co se děje ale nechtěl vystrašit matku, která měla vzdychky nějaké neúhly a potřebovala odpočívat.

V té době nebyl nikdo bez starostí a tedy ani já ne. Měla jsem svoji rodinu, chlapce ještě malé, kteří potřebovali všechnu moji péči. Myslela jsem na paní Levitovou a hlavně na Fritze a jeho manželku. Nemohla jsem ji zavolat, protože bylo proti zákonu mít s nimi jakýkoliv styk a bylo rozhodně nebezpečné je vyhledat. Byla bych ráda věděla zda-li se útěk zdařil a jak paní Levitová žije ve své samotě. Vydala jsem se na Letnou a spoléhala na své štěstí. Tiše jsem došla ke dveřím a lehce stiskla zvonek. Nikdo neotevřel a když jsem zaklepała vyšla z vedlejších dveří sousedka. "Vystěhovali ji na Smíchov", řekla stručně a dodala i adresu. Poděkovala jsem a pak utíkala z domu aby se nemohla ptát kdo jsem. Byla jsem rozrušená, když jsem jela elektrickou zpět. Vystěhovali ji, stále mi znělo v uších. Vystoupila jsem na Smíchově U Anděla a šla jsem jeden blok zpět, abych se dostala do ulice kde bydlela.

Neměla jsem v úmyslu ji vyhledat,

jenom si zapamatovat dům, v němž bydlela, v případě, že bych číslo domu zapomněla. Bylo nebezpečné mít u sebe adresy lidí, protože nikdo si nebyl jist co se může stát. Nebylo těžké najít místo, které jsem hledala. Bylo to vlastně malé náměstí, myslím u Sv. Václava.

Nikdy jsem tam předtím nebyla a tak jsem ani nevěděla, že se tam prodává zelenina. V pozdním odpolední byly stánky přikryté a přesto, že domy byly kolem dokola, neviděla jsem děti a jenom ojedinele chodci přešli po chodníku. Našla jsem hledané číslo na tmavém asi třípatrovém domě, ale nevešla jsem dovnitř. Musím přijít ráno, když je tu pino lidí abych se mezi nimi ztratila, řekla jsem si a pospíchala domů.

Trvalo mně to několik dní než jsem se odvážila k návštěvě. V nenápadných šatech a s nákupní taškou jsem nastoupila do električky. Na náměstí jsem se zamíchala mezi kupující a hlídala jsem tmavý dům. Nikdo z něho nevycházel ani nikdo nevcházel a zastřená okna neprozradila nic o životě uvnitř. Nenápadně jsem se přiblížila k domu a potom jsem odvážně vstoupila. Jméno paní Levitové jsem našla na dveřích v prvním poschodí. Zazvonila jsem a poslouchala kde se co ozve. Zaslechla jsem pomalé kroky uvnitř a potom se odsunulo kukátko na dveřích. Upřela jsem na ně zrak a mé srdce ztrnulo. Ještě jsem nikdy neviděla tolik hrůzy v lidském oku jako v tomto, které se na mě dívalo z kukátka. "Já jsem Boženka", řekla jsem spěšně.

Dveře se rychle otevřely. Vešla jsem a v jednom okamžiku jsem rozpoznala utrpením ztrhaný obličej a v něm napučené červené oči. Uchopila jsem ji za obě ruce. "Hledala jsem vás na Letné, jsem ráda, že jsem vás našla," řekla jsem jí. "Pojďte se podívat jak bydlím", řekla rozehvělým hlasem a vedla mě chodbou dál. Byly tam dva malé pokoje a kuchyně, ale bylo to více skladiště než byt. Bylo tam mnoho nábytku uloženého jeden kus na druhém, židle na skříni až ke stropu.

"Bydlely jsme tu obě s Irenou, nedávno ji odvedli," řekla a její obličej se zkrivil bolestí. "Je vám tu jistě smutno samotné ale hlavně abyste měla pěkné místo kde se uložit," řekla jsem. "Donesu vám jídlo a cokoliv potřebujete..." Zarazila mě. "Ne, ne, ten trošek co potřebuji mám a nic víc nepotřebuji."

Nevěděla jsem co říci abych ji nezranila. "Máte nějaké dobré zprávy?" ptala jsem se tiše. Přikryla si obličej rukama a zakvílela "Nic nevím, jestli došli ani co je s Marianou." "Je těžké posílat zprávy, musíte doufat."

Zvolna postupovala ke dveřím a potom mě křečovitě objala. "Mně už nic a nikdo nemůže pomoci, nechoďte sem už, aby vás nechytli. Máte svoji rodinu, kterou musíte opatrovat."

Rozloučila jsem se s ní a bylo mně nesmírně líto, že tolik trpí. Hluboce se mě to dotklo a musela jsem na ni stále myslet. Měla

jsem dojem, že mě její duch stále doprovází a je možné, že v její samotě myslela na moji návštěvu. Myslela jsem na ni když jsem oblékala děti, i když jsem je dávala spát. Byla jsem matka jako ona a chápala jsem její bolest. Fritz jistě věděl co se děje a nemohl matku zachránit a možná ani sám sebe. Byla by určitě trpěla víc, kdyby viděla jak jejího syna odvádějí z domu. Ji vystěhovali a už jenom čekala, až ji odvedou jako odvedli Irenu. I když neměla zprávy o dětech mohla doufat. Čím více jsem na ni myslela, tím více jsem byla přesvědčena, že ji už nikdo z domu neodvede. Už neměla slůvko žít a už ani nechtěla žít. Co měla dělat sama v tom skladišti bez jakékoliv naděje. Dívat se z okna a čekat, až někdo zabouchá na dveře. Byla to hrůza, která ji pomalu ubíjela a měla jsem dojem, že už je u konce. Možná, že jsem byla poslední s kým mluvila a poslední, komu mohla důvěřovat. Přála jsem jí aby usnula ve vzpomínkách na děti a víc se neprobudila.

Bylo to o několik týdnů později, když jsme malovali dětský pokoj a chtěla jsem koupit novou skříň. "Pojedeme se podívat na Vinohrady, viděl jsem tam velký obchod s nábytkem a snadno si tam vybereš", řekl mně můj manžel. Byl to opravdu velký obchod, který jsem ani neznala. Majitel obchodu mluvil s manželem a já slyšela když řekl: "Tu skříň si můžete vybrat v této řadě, ale jděte se podívat co tu všechno mám. Tamhle vzadu," ukázal rukou, "mám krásný cenný nábytek, kdybyste vy nebo vaši známí něco potřebovali." Pohlédla jsem směrem kam ukázal a byl to přelud nebo jsem zahlédla něco známého. S očima upřenými až do nejvyššího rohu jsem se proplétala mezi nábytkem a nevěděla jsem co uvidím. A pak jsem zůstala stát. Byla tam rozestavená celá řada paní Levitové.

Zamrazilo mě v zádech. Dívala jsem se po jednotlivých kusech a něco ve mně chtělo protestovat. Takového nábytku může být víc a nemusí to být její. A pak jsem si vzpomněla na jizvu v příborníku, která tam zůstala po úderu vázy. Došla jsem tak blízko, abych mohla pohlédnout lesklou plochu vedle mramorové desky a slzy mně vytryskly z očí. Ano, byla tam jizva, kterou jsem tak dobře znala, a která byla nesporným svědkem komu nábytek patřil.

Neměla jsem možnost zjistit jak paní Levitová zemřela, ale podle stavu, v kterém jsem ji viděla, nebyla schopna žádného transportu. I když její situace byla zoufalá, doufám, že byla ušetřena pokořování podrobit se nějakým rozkazům, které nemohla vykonat.

Více než padesát let uplynulo od té doby, kdy jsem se naposledy rozloučila s paní Levitovou a otázka, která mučila mé srdce, mě doprovází celým životem. Co se stalo s Fritzem, jeho manželkou a Marianou?

V Austrálii, červen 1995

KNIHA, PŘÍTEL ČLOVĚKA (pokračování)

Největší linguista na světě byl kardinál Giuseppe Caspar Mezzofanti (1774 - 1849), správce vatikánské knihovny. Bylo známo, že překládá ze 114 jazyků a 72 nářečí, hovořil plyně 39 jazyky a 72 nářečí, 11 jich ovládal částečně a 20 jiným jazykům a 37 nářečím rozuměl.

Nejdělsí slovo v moderním použití je švédské slovo o 94 písmenech, označující "ředitel skladu pro zásobování uniformami pro personál svazu čističů tratí akciové společnosti pouličních drah."

Všeobecně se má za to, že nejstarší strojově tištěnou knihou je Gutenbergova bible, vytištěná v roce 1455 v Mohuči. Současný výzkum však uvádí, že jeden dosud zachovaný výtisk latinské mluvnice byl vytištěn na papíře v roce 1450.

Největší knihou na světě je "Malý červený skřítek", povídka o 64 verších jejímž autorem je William P. Wood, který ji současně navrhl, vytvořil a vytiskl. Je 2,20 m vysoká a otevřená měří 3 metry.

Nejmenší kniha tištěná kovovými typy byla vyrobena pro Gutenbergovo muzeum v Mohuči. Má rozměry 3,5 x 2,5 mm a obsahuje otčenáš v sedmi jazycích.

Nejdělsím významným vydaným románem jsou "Lidé dobré vůle" od Louise Henriho Jeana Farigoula, pišícího pod jménem Jules Romains. Vycházel v letech 1932 - 1946 a má 27 svazků.



Zverne vás na nezapomenutelnou dovolenou

Magnetic ISLAND

Ostrov věčného léta, romantických zálivů, zlatých pláží a kokosových palm. Je 8 kilometrů od Townsville v severním Queenslandu. má rozlohu 52 km² a je z větší části národním parkem. Ostrov má všechny služby města, obchody, 15 výborných restaurací, 4 turistické resorty, golf, tenis, plachetnice, procházky panenskou přírodou národního parku.

Zábava pro dospělé i pro děti a celoroční koupání!



Moderní, kompletně vybavené dvoupokojové a jednopokojové byty na pláži Nelly Bay s panoramatickým výhledem na moře. Na požádání zašleme fotografie a reklamní letáky s dalšími informacemi.

Navštivte nás na Rose Bay a my vám promítneme video.

Týdenní pronájem od \$ 260.-

Informace:

Beachside Palms Holiday Units

Frank Baychek

7 Wilberforce Ave, Rose Bay, NSW 2029

telefon: (02) 371 9164



HABER - PILOT
Pty Limited
PRODUCTION

AUSTRALSKÉ LISTY měsíčník

Vydává: **HABER - PILOT Pty Limited**

A.C.N. 002 830 613

7 Boonah Street

WENTWORTHVILLE

NSW 2145

Tel. (02) 636 1873

Fax. (02) 631 2024

Vedoucí redaktorka:

Jana Haberová a redakční kruh

Názory redakce se nemusí ztotožňovat s obsahem příspěvků.
Uzávěrka dalšího čísla vždy dvacátého každého měsíce.

BANNERMANS

The Solicitors

**Česky mluvící solicitor/ právník a
advokát vám nabízí služby**

Obraťte se s důvěrou, poradíme vám ve všech
právních otázkách, včetně právních problémů v
České a Slovenské republice.

Vynikající znalost českého a australského práva.
Ceny jsou bezkonkurenční!

Kontaktujte: Vladimír Gazdík

Phone: (02) 891 4677

Fax: (02) 689 3849

Mobile: 015 274 734

Večer: (02) 805 0128

Soboty: (047) 876 336

Bannermans Solicitors - Suite 49/2 O'Connell Street
PARRAMATTA, NSW 2150

NEW AGAIN

PTY LTD

Opravy karoserie, nový lak, vnější i
vnitřní úpravy, odstranění rezu, všechny
modely a druhy aut.

BODY REPAIRS



7 b PERAK St. MONA VALE
telefon: 99 2595



Stěhování nábytku
Sydney - mezistátní - zámoří,
odborně zabalíme,
popřípadě uskladníme,
rozpočet i dobrá rada je zdarma,
pečlivě, spolehlivě, poctivě,
Hovoříme česky a slovensky.

TAX RETURNS

Tim Austin, F.T.I.A.
Registered Tax Agent

Poradíme vám v podnikání,
použijte naši účetní kancelář,
připravujeme daňové přiznání,
domluvíte si schůzku předem.

Další informace:

18 Hughes Ave.

Lawson 2783

Telefon: 047 591 782

Mluvíme česky a anglicky!

ALTMAN GUEST HOUSE

615 Cabbagetree Road,
Williamstown, Port
Stephens, NSW

vám nabízí ubytování ve dvou až
tříložnicových apartmentech

1 noc \$ 99.-

5 nocí \$450.-

7 nocí \$590.-

Pro členáře A.L. sleva 20%

Saunu, jízda na koni, tenisové kurty,
bazén se slanou vodou, klid, pohodu a
ještě mnohem víc vám může nabídnout
Port Stephens.
včetně návštěvy vinic a vinných sklípků

Další informace Dalibor nebo Gordana
(049) 65 15 40, mobile 018 49 67 26

Předplatné na **AUSTRALSKÉ LISTY** CENA \$2.60

Jméno _____

Ulice _____

Město _____ Stát _____

P.Code _____ Tel. _____

Vystříhněte a odešlete s poplatkem na

HABER PILOT Pty. Limited

7 BOONAH STREET

WENTWORTHVILLE NSW 2145

Předplatné - zaškrtněte

na půl roku ☐ \$15.60

na celý rok ☐ \$31.20



CZECH-AUSTRALIAN CULTURAL ALLIANCE

ACN 061 196 727

Česko-australská kulturní aliance by ráda pozvala všechny příznivce kultury a umění bez rozdílu národnosti, aby se stali členy této organizace. Cíle a záměry jsou obsaženy v následujícím prohlášení.

MEMORANDUM

The Czech-Australian Cultural Alliance has been established to initiate and maintain cooperation between Czech and Australian artists, and to facilitate the exchange and production of cultural activities between Australia and the Czech Republic.

It does so by organising visits by artists and exhibitions, theatrical performers and productions, musicians, writers and film-makers - indeed, anyone of cultural and intellectual interest. The Alliance pursues its aims by liaising with other organisations, coordinating initiatives and, where appropriate, acting in either an entrepreneurial or production role.

The Alliance also aims to encourage the arts within the local Czech-Australian community and to promote the appreciation of their work in the wider Australian community.

Board of Directors (28/6/95): Dáša Bláhová
 Nataša Floreánová
 Kateřina Iváková
 Jaroslav Kovářčák
 Paul McGillick

Public Relations : Jana Háberová
Members' Representative : Jana Reichová

Company Office : 25 Edward St., Chippendale, NSW 2008
 phone / fax 698 2455

Registered Office : 11 Binalong St, Georges Hall NSW 2198

Zájemci o členství (poplatek \$10) nechť laskavě napiší na následující adresu :
C. A. C. A. 25 Edward St. Chippendale 2008

Od svého založení se Česko-australská kulturní aliance zúčastnila řady uměleckých akcí, včetně divadelních představení v Sokole a Country Clubu, a výstav českých a slovenských výtvarných umělců. V současné době připravujeme program na nadcházející období a uvítali bychom návrhy a podněty všech nových i současných členů.

BOHEMIA TRAVEL

Shop 6, 176 Commercial Road, Prahran 3181

Ph. (03) 510 8717, (03) 510 2474

A.H. (03) 801 2796 Fax (03) 510 2482

Lic. No. 31446

ZAŘÍDÍME:

*Vaše cesty do celého světa.
Návštěvy z České i Slovenské republiky.
Cesty kolem světa. Ubytování, půjčování aut.
EURORAIL- vlakem po Evropě.
Cesty lodí, autobusové zájezdy.
Cestování po Austrálii a další.*

LUBA SUSTEK

LUST NOMINEES P/L TRADING
AS PAINT SPOT

DISTRIBUTORS OF PAINT
AND PAINTERS' SUPPLIES

Ph: 557 4109, 557 2863
Fax: 557 4924

378 Centre Rd, Bentleigh 3204

BENTLEIGH PAINT SPOT



**Chcete vymalovat dům,
zkrášlit byt?
Využijte služeb české firmy,
která nabízí všechny služby
pro malíře,
spolu s radou odborníků.
volejte: 03 557 4109, 03 557 2863**



APPLIED COMPUTER SYSTEMS (Australia)

Nabízíme vám profesionální řešení pro váš!

(viz obal)

MULTIMEDIA

Capture video in real-time to your hard disk. Editing with special effects and sound. Playback under Windows in true colours. Full motion CD video playback

TV-VIDEO

Live TV on your PC. Capture single frame at 320 x 240. Tinting or photo retouching. Full motion sequencer. Record to tape in S-VHS quality.

VIDEO-PRO

Linear or nonlinear editing. Quality of output up to Betacam. Time code for single frame accuracy. Adjustable compression digital recording.



CZECHOSLOVAK AIRLINES

FLY OK FLY ČSA



**POHODLNÁ CESTA DO
PRAHY A EVROPY
S VÝBORNÝM SPOJENÍM ZE
SINGAPURU A BANGKOKU
ZASTÁVKA V HONG KONGU MOŽNÁ**

Kontaktujte naše cestovní kanceláře nebo přímo:

**CZECHOSLOVAK
AIRLINES**

Suite 809, AUSTRALIA SQUARE TOWER, SYDNEY
P.O. BOX 11110, AUSTRALIA SQUARE, NSW 2000
TELEPHONE: 247 6196 FACSIMILE: 232 1713